

คู่มือความรู้ทางกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

พระบรมราชาโชวาท

“ประชาชนในที่บางส่วนนั้นไม่ทราบถึงกฎหมาย ด้วยเหตุนี้
เจ้าหน้าที่หรือฝ่ายปกครองไม่ได้มีโอกาสไปชี้แจง และประชาชน
เหล่านั้นก็ไม่มีโอกาสที่จะทราบว่า เราจะวางหลักเกณฑ์ไว้อย่างไร
อันนี้เป็นปัญหาใหญ่ที่จะให้ปกครอง หรือความเรียบร้อยเกิดขึ้น
ได้ ก็ต้องนำความรู้ไปทึ่งประชาชน”

โดยพระบรมราชาอนุญาติ

จัดพิมพ์และสนับสนุนโดย

สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน (สคช.)

สำนักงานอัยการสูงสุด

คู่มือ

ความรู้ทางกฎหมาย
เกี่ยวกับยาเสพติด

คำนำ (พิมพ์ครั้งที่ ๔)

หนังสือคู่มือความรู้ทางกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดนี้ สำนักงานอัยการสูงสุดได้จัดพิมพ์ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนให้ทราบถึงโทษภัยจากยาเสพติด มีเนื้อหาสาระประกอบด้วย ชนิดของยาเสพติด ความผิดและอัตราโทษเกี่ยวกับยาเสพติด เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับยาเสพติดอื่นๆ ตลอดจนกฎหมายต่างๆ และวิธีการขอรับความช่วยเหลือทางกฎหมายจากสำนักงานอัยการสูงสุด

สำนักงานอัยการสูงสุดได้จัดพิมพ์หนังสือคู่มือความรู้ทางกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดมาแล้วสามครั้ง เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๒,๒๕๓๓ และ ๒๕๓๔ เพื่อแจกจ่ายให้ประชาชนและได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก จนไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนที่สนใจ ดังนั้นในปี พ.ศ.๒๕๓๙ นี้ สำนักงานอัยการสูงสุดจึงได้จัดพิมพ์หนังสือนี้ขึ้นอีกเป็นครั้งที่ ๔ จำนวน ๕๐,๐๐๐ เล่ม เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการดังกล่าว

สำนักงานอัยการสูงสุดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือนี้จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในอันที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและป้องกันตนเองหรือผู้อื่นให้ห่างไกลจากพิษภัยของยาเสพติดเพื่อความสงบสุขในสังคม.

สำนักงานอัยการสูงสุด

สารบัญ

ความหมายทางกฎหมายตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ	
พ.ศ. ๒๕๒๒	๒
ความหมายของคำต่าง ๆ ที่สำคัญตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ	
พ.ศ. ๒๕๒๒	๓
ชนิดของยาเสพติด	๔
ข้อหาในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	๗
อัตราโทษในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	๘
ปลูกต้นกัญชาแม้เพียง ๑ ต้นก็มีความผิด	๑๔
สงสารคนอื่นไม่ถูกทางอาจติดคุกได้	๑๕
ถ้าท่านเป็นผู้แจ้งความนำจับผู้กระทำผิด นอกจากว่าท่านจะ	
ได้ชื่อว่าเป็นพลเมืองดีแล้ว ท่านยังจะได้รับเงินสินบนนำจับอีกด้วย	๑๖
ผู้ติดยาเสพติดอาจไม่ต้องรับโทษ	๑๘
แอบเสพยาเสพติดโดยไม่มีใครรู้เห็นอย่านึกว่าจะพ้นคุกได้	๒๑
ต้นกัญชาเกิดขึ้นเองโดยไม่ได้ปลูก	๒๓
เห็ดขี้ควายเป็นยาเสพติดให้โทษ	๒๔
อาชีพผลิตใบกัญชา	๒๕
ใช้กัญชาผสมอาหารให้สัตว์กิน รักษาบาดแผลตนเอง	

หรือ ใช้เป็นยาฆ่าแมลง โดยไม่ได้รับอนุญาตมีความผิด	๒๖
แกงไก่ใส่กัญชา	๒๘
สุราพาเมา	๒๙
กฎหมายป้องกันการใช้สารระเหย	๓๒
วิธีการเพื่อความปลอดภัยเกี่ยวกับยาเสพติด	๓๘
มองปัญหา (กฎหมาย) ยาเสพติด	๔๑
วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ	
พุทธศักราช ๒๕๓๕	๔๖
ความคุ้มครองที่ได้รับตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ	
พุทธศักราช ๒๕๓๕	๔๖
ผู้มีหน้าที่ประกันความเสียหายตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง	
ผู้ประสบภัยจากรถ พุทธศักราช ๒๕๓๕	๔๗
กองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจากรถ	๔๘
ข้อกำหนดที่ควรทราบ	๔๙
วิธีการขอรับความช่วยเหลือทางกฎหมายจากสำนักงาน	
คุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน (สคช.)	๕๑
พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ	
พ.ศ. ๒๕๓๕	๕๕
พระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๓๕	๖๑
กฎหมายรัฐธรรมนูญ	๖๒

ความรู้ทางกฎหมายเพื่อป้องกันยาเสพติด

กล่าวนำ

โทษและพิษภัยของยาเสพติดมีมากมาย นับแต่ในด้านตัวบุคคลผู้ติดยาเสพติดจะมีความเสื่อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตลอดจนจะเป็นภาระแก่ครอบครัว แก่สังคม เป็นการสูญเสียทรัพยากรของชาติก่อให้เกิดความเป็นส่วนรวม ในปีหนึ่ง ๆ รัฐต้องสูญเสียเงินงบประมาณและกำลังคนไปเพราะยาเสพติดเป็นจำนวนมากและยาเสพติดยังก่อปัญหาทางด้านอาชญากรรมแตกลูกแตกหลานอีกมากมาย เช่น คดีลักขโมย วิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย ช่มชืดกระทำชำเรา ตลอดจนการฆ่ากันเป็นต้น เป็นผลให้กระทบกระเทือนต่อการปกครองและความมั่นคงของประเทศในที่สุดนอกจากนั้นยังส่งผลร้ายต่อเพื่อนมนุษย์ในโลกเป็นอนุกรมประการอีกด้วย

สำหรับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษโดยเฉพาะอย่างยิ่งยาเสพติดประเภทเฮโรอีน (ผงขาว) กฎหมายจึงได้บัญญัติกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้นั้นไว้ค่อนข้างหนักถึงประหารชีวิต บางประเทศถึงขนาดบัญญัติบทลงโทษแก่ผู้กระทำผิดมีโทษสถานเดียวคือ “ตาย” แม้จะมีเฮโรอีนไว้ในครอบครองเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ผลในด้านต่าง ๆ ทางด้านกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษมีเป็นประการใด จะได้บอกชี้ให้ท่านผู้อ่านได้เห็นในลำดับต่อไป โดยเฉพาะที่เห็นว่าประชาชนทั่วไปควรจะได้รู้ว่ายาเสพติดคืออะไร

เพื่อให้มองเห็นภาพลักษณะของยาเสพติดได้เด่นชัดขึ้น ขอแยกความหมายของยาเสพติดให้โทษออกเป็น ๒ ลักษณะ ดังนี้

ความหมายทั่วไป หมายถึง สารหรือวัตถุซึ่งเมื่อได้เสพ ดม หรือฉีด เข้าสู่ร่างกายแล้วจะทำให้เกิดผลต่อร่างกายของผู้เสพฯ นั้นๆ โดยมีปฏิกริยาเป็นผลร้ายต่อร่างกายทางการกดประสาท กระตุ้นประสาท และหลอนประสาท หรือมีฤทธิ์หลายอย่างดังกล่าวในขณะเดียวกัน และมีผลทำลายประสาทและสมองของผู้เสพนั้นๆ ทำให้ผู้เสพนั้นติดยาเสพติดอยากอยู่เรื่อยๆ และอยากเสพมากขึ้น

ความหมายทางกฎหมายตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ หมายความว่า สารเคมี หรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพ เข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดมาตรการเสพเรื่อยๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลงกับให้รวมตลอดถึงสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับตามกฎหมายว่า ด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่

ความหมายของคำต่าง ๆ ที่สำคัญตามพระราชบัญญัติ
ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒

“ผลิต” หมายความว่า เพาะปลูก ทำ ผสม ปรุง แปรสภาพ
เปลี่ยนรูป สังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์และให้หมายความรวมถึงการ
แบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุด้วย

“จำหน่าย” หมายความว่า ขาย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร

“เสพ” หมายความว่า การรับยาเสพติดให้โทษเข้าสู่ร่างกาย ไม่
ว่าด้วยวิธีใด ๆ หรือมีอาการติดยาเสพติดให้โทษ ซึ่งสามารถตรวจ
สอบและแสดงผลได้ตามหลักวิทยาศาสตร์การแพทย์ว่า ผู้นั้นได้รับ
ยาเสพติดประเภทใดเข้าสู่ร่างกาย

“สถานพยาบาล” หมายความว่า โรงพยาบาล สถานพยาบาล
สถานพักฟื้น เฉพาะที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เป็น
สถานที่ทำการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้โทษ

ชนิดของยาเสพติด

๑. ตามทัศนะขององค์การอนามัยโลก แบ่งออกเป็น ๙ ประเภท

(๑) ประเภทฝิ่นหรือมอร์ฟีน รวมทั้งยาที่มีฤทธิ์คล้ายมอร์ฟีน เช่น ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน เป็นต้น

(๒) ประเภทบาร์บิตูเรต รวมทั้งยาที่มีฤทธิ์ทำนองเดียวกัน เช่น เซโตบาร์บิตาล อะโมบาร์บิตาล พาราดีไฮด์ เป็นต้น

(๓) ประเภทแอลกอฮอล์ เช่น เหล้า เบียร์ เป็นต้น

(๔) ประเภทแอมเฟตามีน เช่น แอมเฟตามีน เดกซ์แอมเฟตามีน เป็นต้น

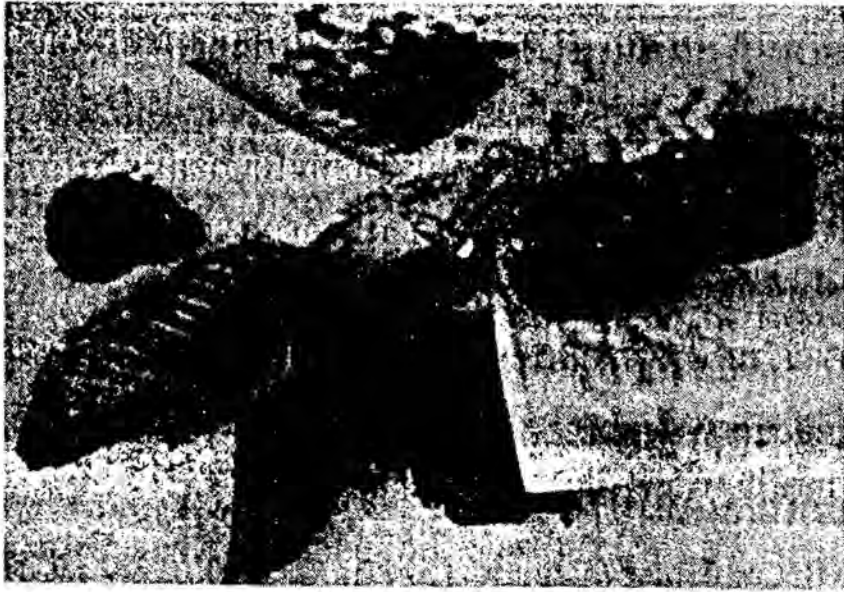
(๕) ประเภทโคเคน เช่น ใโบโคคา

(๖) ประเภทกัญชา เช่น ต้นกัญชา

(๗) ประเภทคัท เช่น ใโบคัท ใโบกระท่อม เป็นต้น

(๘) ประเภทหลอนประสาท เช่น เมสคาลีน ลำโพง เห็ดเมา บางชนิด เป็นต้น

(๙) ประเภทอื่นๆ เป็นพวกที่ไม่สามารถเข้าประเภทใดได้ เช่น ทินเนอร์ เบนซิน ยาแก้ปวด น้ำยาล้างเล็บ บุหรี่ เป็นต้น

ยาเสพติด

๒. ตามหลักของกฎหมาย แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ

(๑) ประเภทไม่ผิดกฎหมาย เช่น ยาแก้ไอ น้ำดำ บุหรี่ เหล้า กาแฟ เบียร์ เป็นต้น

(๒) ประเภทผิดกฎหมาย แยกเป็น ๒ ส่วน คือ

ก. ยาเสพติดให้โทษตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๕ ประเภท ดังนี้

ประเภท ๑ เป็นยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน

ประเภท ๒ ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น มอร์ฟีน โคเคอีน ผีนยา ผิ่น (ผิ่นดิบ ผิ่นสุก หรือ มูลผิ่น)

ประเภท ๓ ยาเสพติดให้โทษที่มียาเสพติดให้โทษประเภท ๒ เป็นส่วนผสมอยู่ด้วยตามที่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับยาไว้ตามกฎหมาย เช่น ยาแก้ไอ ผสมโคเคอีน

ประเภท ๔ สารเคมีใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ หรือ ประเภท ๒ เช่น อาเซติคแอนไฮไดรด์อาเซติสคลอไรด์

ประเภท ๕ ยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าอยู่ในประเภท ๑ ถึง ๔ เช่น กัญชา (หมายความรวมถึงทุกส่วนของพืชกัญชา และวัตถุดิบหรือสารต่างๆ ที่มีอยู่ในพืชกัญชา เช่น ใบ ดอก ยอด ผล ยาง และลำต้น) กระท่อม (หมายความรวมถึงทุกส่วนของพืชกระท่อมและวัตถุดิบหรือสารต่างๆ ที่มีอยู่ในพืชกระท่อม เช่น ใบ ดอก ยอด ผล อัลกาลอยด์ และลำต้น) พืชฝิ่น (เมล็ดฝิ่น พันธุ์ฝิ่น กล้าฝิ่น หรือฟางฝิ่น)

ข. พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘ แบ่งเป็น ๔ ประเภท คือ

วัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ เช่น ดีอีที

วัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ เช่น แอมเฟตามีน ซึ่งเรียกกันทั่วไปว่า ยาม้า หรือยาขยัน หรือยาแก้ง่วง

วัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ เช่น กลูเททิไมด์

วัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๔ เช่น แอมฟีพรามอน

วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาททั้ง ๔ ประเภทดังกล่าวตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนด ให้เป็นยาเสพติด

ข้อหาในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษแบ่งออกอย่างกว้างๆ ได้ ๖ ฐานดังนี้

๑. ฐานผลิตยาเสพติดให้โทษ หรือนำเข้ายาเสพติดให้โทษ หรือส่งออก ยาเสพติดให้โทษ

๒. ฐานจำหน่ายยาเสพติดให้โทษ หรือมียาเสพติดให้โทษไว้ใน ครอบครองเพื่อจำหน่าย

๓. ฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครอง

๔. ฐานเสพยาเสพติดให้โทษ

๕. ฐานโฆษณายาเสพติดให้โทษเพื่อการค้า

๖. ใช้หรือยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพยาเสพติดให้โทษ

อัตราโทษในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

๑. อัตราโทษความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภทเฮโรอีน (ผงขาว) ซึ่งเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ มีดังนี้

๑.๑ - ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือ ผู้ส่งออกยาเสพติดให้โทษ ประเภท เฮโรอีน (ประเภท๑) ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

- แต่ถ้ากระทำได้กล่าวกระทำไปเพื่อจำหน่ายกฎหมาย กำหนดโทษไว้ในสถานหนักถึงประหารชีวิตเพียงสถานเดียว

- กรณีนี้กฎหมายได้บัญญัติเป็นพิเศษอีกว่า หากการ กระทำดังกล่าวเป็นเฮโรอีนมีน้ำหนักตั้งแต่ ๒๐ กรัมขึ้นไป กฎหมายให้ถือว่าเป็นการกระทำไปเพื่อจำหน่ายด้วย

๑.๒ - ผู้จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภทเฮโรอีน มีปริมาณไม่เกิน ๑๐๐ กรัม ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ ๕ ปี ถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท

- ถ้ายาเสพติดให้โทษประเภทเฮโรอีนนั้นมีปริมาณเกิน ๑๐๐ กรัม ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต

- กฎหมายได้บัญญัติเป็นพิเศษไว้ว่า ถ้ามีเฮโรอีนไว้ใน ครอบครองตั้งแต่ ๒๐ กรัมขึ้นไป กฎหมายให้ถือว่าเป็นการมีไว้ในครอบ ครอบเพื่อจำหน่าย ซึ่งต้องรับโทษหนักกว่ามีเฮโรอีนไว้ในครอบครองเฉยๆ

๑.๓ - ผู้มียาเสพติดให้โทษประเภทเฮโรอีนไว้ในครอบครองไม่ถึง ๒๐ กรัม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท

- ถ้ากรณีมียาเสพติดให้โทษประเภทเฮโรอีนไว้ในครอบครองตั้งแต่ ๒๐ กรัมขึ้นไป กฎหมายให้ถือว่าเป็นการมีไว้เพื่อจำหน่ายดังได้กล่าวมาแล้ว (แม้จะมีได้มีไว้เพื่อจำหน่าย)

๑.๔ ผู้เสพยาเสพติดให้โทษประเภทเฮโรอีนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน ถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๕,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๕ ผู้โฆษณาเสพติดให้โทษประเภทเฮโรอีน เพื่อการค้า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒. อัตราโทษความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท ๒

๒.๑ ผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ถ้าเป็นมอร์ฟิน ฝิ่น หรือโคคาอีน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๒๐ ปี ถึง ตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท

๒.๒ ผู้จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท

(การมียาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ ตั้งแต่ ๑๐๐ กรัมขึ้นไปให้ถือว่า มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย แต่อย่างไรก็ตาม ถ้ามีเจตนา ครอบครองเพื่อจำหน่าย แม้จำนวนยาเสพติดจะเล็กน้อย คำนวณไม่ถึง ๑๐๐ กรัม ก็มีความผิดฐานครอบครองเพื่อจำหน่าย

ถ้าเป็นมอร์ฟิน ฝิ่น หรือโคคาอีน ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ ปี ถึง ๒๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท ถ้าเกินกว่า ๑๐๐ กรัม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๕ ปี ตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท

๒.๓ ผู้ครอบครองไม่เกิน ๑๐๐ กรัม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี และปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๒.๔ ผู้เสพต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน ถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๕,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๒.๕ ผู้โฆษณาเพื่อการค้าต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๓. อัตราโทษความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้โทษประเภท ๓

๓.๑ ผู้ผลิตหรือนำเข้า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๓.๒ ผู้จำหน่ายหรือส่งออก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๓.๓ ผู้นำเข้าหรือส่งออกแต่ละครั้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๔. อัตราโทษความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท ๔

๔.๑ ผู้ผลิต จำหน่าย นำเข้า หรือส่งออก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๔.๒ ผู้ครอบครองเพื่อจำหน่าย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท

(การมียาเสพติดให้โทษในประเภท ๔ ตั้งแต่ ๑๐ กิโลกรัมขึ้นไป ให้ถือว่ามิใช่ในครอบครองเพื่อจำหน่าย แต่อย่างไรก็ตามถ้ามีเจตนาครอบครองเพื่อจำหน่าย แม้จำนวนยาเสพติดจะเล็กน้อยค่านวมไม่ถึง ๑๐ กิโลกรัม ก็มีความผิดฐานครอบครองเพื่อจำหน่าย

๕.๓ ผู้ครอบครองไม่ถึง ๑๐ กิโลกรัม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี และปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๕. อัตราโทษความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท ๕

๕.๑ ผู้ผลิต จำหน่าย นำเข้า หรือส่งออก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๒ ปี ถึง ๑๕ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๕๐,๐๐๐ บาท

ถ้าเป็นพืชกระท่อมต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี และปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท

๕.๒ ผู้ครอบครองเพื่อจำหน่าย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๒ ปี ถึง ๑๕ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๕๐,๐๐๐ บาท

(การมียาเสพติดให้โทษประเภท ๕ ตั้งแต่ ๑๐ กิโลกรัมขึ้นไปให้ถือว่า มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย แต่อย่างไรก็ตามถ้ามีเจตนาครอบครองเพื่อจำหน่ายแต่อย่างไรก็ตาม ถ้ามีเจตนาครอบครองเพื่อจำหน่าย แม้จำนวนยาเสพติดจะเล็กน้อยคำนวณไม่ถึง ๑๐ กิโลกรัม ก็มีความผิดฐานครอบครองเพื่อจำหน่าย)

ถ้าเป็นพืชกระท่อม ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน ๒ ปี และปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท

๕.๓ ผู้ครอบครอง ถ้าไม่ถึง ๑๐ กิโลกรัม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี และปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท

ถ้าเป็นพืชกระท่อม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๕.๔ ผู้เสพต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี และปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

ถ้าเป็นพืชกระท่อม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

๕.๕ ผู้โฆษณาเพื่อการค้า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปีหรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หลอกหรือยุยงส่งเสริมให้เสพยาเสพติดก็มีผิด (อัตราโทษในความผิดฐานใช้หรือยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพยาเสพติดให้โทษ)

ด้วยยาเสพติดให้โทษเมื่อเสพยาเข้าสู่ร่างกาย ย่อมจะมีผลเป็นพิษต่อสุขภาพของผู้เสพนั้น และมีผลร้ายต่อสังคม เป็นส่วนรวมอย่างกว้างขวาง กฎหมาย จึงได้บัญญัติกำหนดโทษแก่ผู้หลอกลวง หรือยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพยาเสพติดให้โทษได้รับโทษจากเขาไปหาหนัก ดังนี้

ผู้ที่ใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำ ผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ให้ผู้อื่นเสพยาเสพติดให้โทษ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท (โทษปกติกรณีที่ ๑)

ถ้าได้กระทำโดยมีอาวุธหรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกัน ตั้งแต่สองคนขึ้นไป ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๒ ปี ถึง ๑๕ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๕๐,๐๐๐ บาท (โทษปกติกรณีที่ ๒)

ถ้าการกระทำดังกล่าว เป็นการกระทำต่อหญิงหรือต่อบุคคลซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือเป็นการกระทำเพื่อจูงใจให้ผู้อื่นกระทำความผิดทางอาญา หรือเพื่อประโยชน์แก่ตนเอง หรือผู้อื่นในการกระทำความผิดทางอาญา ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ ปี ถึง จำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท

ถ้ายาเสพติดให้โทษดังกล่าว นั้น เป็นมอร์ฟีน หรือโคคาอิน ผู้กระทำต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง (ของโทษปกติดังกล่าวในกรณีที่ ๑ หรือกรณีที่ ๒ แล้วแต่กรณี กล่าวคือ ผู้ที่ใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการใด ให้ผู้อื่นเสพยาเสพติดให้โทษ ประเภทมอร์ฟีนหรือโคคาอิน ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ ๑ ปี ๖ เดือน ถึง ๑๕ ปี และปรับตั้งแต่ ๑๕,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถ้าได้กระทำโดยมีอาวุธหรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ ปี ถึง ๒๒ ปี ๖ เดือน และปรับตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๒๕,๐๐๐ บาท) และถ้าเป็นการกระทำต่อหญิงหรือบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท

ถ้ายาเสพติดให้โทษดังกล่าว นั้น เป็นยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ เช่น เฮโรอิน ผู้กระทำต้องระวางโทษเป็นสองเท่า (ของโทษปกติดังกล่าวในกรณีที่ ๑ หรือกรณีที่ ๒ แล้วแต่กรณี กล่าวคือ ถ้าใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ.....ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ ปี ถึง ๓๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐ บาท ถึง ๓๐๐,๐๐๐ บาท ถ้าได้กระทำโดยมีอาวุธหรือโดยการร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๖ ปี ถึง ๔๕ ปี และปรับตั้งแต่ ๖๐,๐๐๐ บาท ถึง ๔๕๐,๐๐๐ บาท) และถ้าเป็นการกระทำต่อหญิงหรือต่อบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต้องระวางโทษประหารชีวิตสถานเดียว

อนึ่ง ผู้ใดยุงสงเสริม ให้ผู้อื่นเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ หรือยาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๕ ปี และปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท

ถ้าเป็นการยุงสงเสริม ให้ผู้อื่นเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี และปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

ปลูกต้นกัญชาแม่เพียง ๑ ต้นก็มีผิด

นายแดงปลูกต้นกัญชาไว้ ๑ ต้นเพื่อใช้ประกอบอาหาร เพียงเล็กน้อย เพื่อรับประทานจะได้หรือไม่

การมีกัญชาหรือปลูกกัญชา หรือมี หรือปลูกพืชกระท่อม ไม่ว่าจะกี่ต้น ก็มีความผิดตามกฎหมาย เพราะกัญชาและพืชกระท่อมเป็นสิ่งที่มิใช่เป็น ความผิดการที่นายแดงจะอ้างว่าปลูกกัญชาไว้ใช้ประกอบอาหารเพียงเล็กน้อย นั้นจะอ้างเพื่อให้ตนพ้นผิดตามกฎหมายไม่ได้ เพราะกรณีดังกล่าวไม่เป็นเหตุ ที่จะอ้างให้พ้นผิดหรือขออนุญาตเพื่อมีหรือปลูกกัญชาได้

อนึ่ง ยิ่งกว่านั้นการปลูกกัญชาตามกฎหมายบัญญัติบลงโทษให้มี อัตราโทษหนักกว่าความผิดตามธรรมดาอีก เพราะการปลูกนั้นกฎหมายให้ถือ ว่าเป็นการผลิตกัญชาซึ่งมีโทษหนัก

เพราะฉะนั้นขอให้ได้พึงระวังด้วยอะไรควรหรือไม่ควร ผิดกฎหมาย หรือไม่อย่าหวังแต่ความอร่อยจากเครื่องปรุงรส ให้อาหารมีรสดีตามความ รู้สึกของตนจนลืมนึกถึงคุกตะรางเดี่ยวจะได้ไม่คุ้มเสียนะ

สงสารคนอื่นไม่ถูกทางอาจติดคุกได้

โดยแท้จริงแล้ว ความสงสารผู้อื่นเป็นบ่อเกิดแห่งความเมตตา การมีความสงสารต่อเพื่อนมนุษย์เป็นกุศลจิต เป็นผลดีต่อสังคมเป็นส่วนรวม แต่หากความสงสารนั้นกระทำไปโดยไม่ถูกทาง นอกจากจะเป็นภัยแก่ตัวท่านเองแล้วยังอาจเป็นผลร้ายแก่สังคมอีกด้วย ดังตัวอย่างที่จะเล่าให้ท่านฟังดังต่อไปนี้

คุณปรีชาเป็นคนมีอันจะกิน วันหนึ่งระหว่างเดินทางจะกลับบ้านได้พบชายคนหนึ่งซึ่งอยู่ในลักษณะสภาพที่ทรนทรายน่าสงสาร เห็นแล้วเกิดความรู้สึกสงสาร คุณปรีชาจึงเข้าไปสอบถามได้ความว่าเป็นคนติดเฮโรอีน หิวเฮโรอีนแต่ไม่มีเงินซื้อ คุณปรีชาจะเดินหลีกหนีไปเพราะคิดว่าไม่ควรจะยุ่งเกี่ยวกับยา แต่ด้วยการอ่อนวอนของชายคนนั้น เห็นแล้วนำเวทนาสงสารคุณปรีชานึกว่าเรื่องคงไม่หนักหนาอะไร จึงได้ให้เงินชายนั้นไปเพื่อซื้อยาเพื่อเสพจะได้พ้นจากความทรมานพันทุกข์ไป ชายนั้นจึงนำเงินนั้นไปซื้อเฮโรอีนมาเสพดังนี้ ในแง่ของกฎหมายถือว่าคุณปรีชาได้กระทำความผิดแล้ว ฐานสนับสนุนให้ผู้อื่นกระทำความผิดคือ สนับสนุนให้ชายนั้นกระทำความผิดฐานมีเฮโรอีนไว้ในครอบครองยาเสพติดเฮโรอีน

ฉะนั้น ขอท่านทั้งหลายได้พึงระมัดระวังในการช่วยเหลือหรือให้ความสงสารผู้อื่นให้ถูกทางด้วย มิฉะนั้นแล้วท่านจะเป็นผู้กระทำความผิดทั้งทางศีลธรรมและกฎหมายด้วยได้

**ถ้าท่านเป็นผู้แจ้งความนำจับผู้กระทำผิด
นอกจากว่าท่านจะได้ชื่อว่าเป็นพลเมืองดี
แล้ว ท่านยังจะได้เงินสินบนนำจับอีกด้วย**

ถ้าท่านรู้ว่าผู้กระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษแล้ว
ท่านนำความไปแจ้งต่อเจ้าพนักงานผู้รับแจ้งความนำจับคนใดคนหนึ่ง
ดังต่อไปนี้

(๑) กรรมการ เลขาธิการ รองเลขาธิการ ผู้ช่วยเลขาธิการและ
ข้าราชการสำนักงาน ปปส. ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่า
ด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือ

(๒) พนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานตำรวจ ซึ่งมีหน้าที่สืบสวนจับ
กุมที่มียศตั้งแต่ ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป หัวหน้ากิ่งสถานีตำรวจ หรือหัวหน้า
สถานีตำบล หรือ

(๓) เจ้าหน้าที่ศุลกากรที่มีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามและ
การตรวจสินค้าตั้งแต่ระดับ ๔ ขึ้นไป หรือ

(๔) ผู้ว่าราชการจังหวัดรองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด นายอำเภอ
ปลัดอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอหรือ

(๕) สำหรับผู้กระทำผิดที่อยู่ในอำนาจศาลทหารนอกจากจะแจ้งความ
กับเจ้าพนักงานผู้รับแจ้งความนำจับตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ดังกล่าว
ข้างต้นอาจแจ้งความต่อผู้บังคับบัญชาทหารตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองพันหรือ
เทียบเท่าขึ้นไปนายทหารฝ่ายการสาร วัตรนายทหารสารวัตรสืบสวนสอบสวน
หรือ

(๖) เจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติราชการแทนหรือรักษาราชการแทนหรือ
รักษาการในตำแหน่งต่างๆ ดังกล่าวมาในข้อ (๑) ถึง (๕)

ท่านก็มีสิทธิได้รับเงินสินบนนำจับตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนเงินรางวัลคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๒๗ โดยที่ท่านจะได้เงินสินบนนำจับตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังนี้

(๑) คดีที่จับได้ผู้ต้องหาและยาเสพติดของกลาง ถ้าคำนวณตามปริมาณยาเสพติดเป็นเงินไม่เกิน ๒๐๐ บาท ให้จ่ายคดีละ ๒๐๐ บาท เมื่อพนักงานอัยการสั่งฟ้องผู้ต้องหา

(๒) คดีที่จับได้ผู้ต้องหาและยาเสพติดของกลาง ถ้าคำนวณตามปริมาณยาเสพติดเป็นเงินเกินกว่า ๒๐๐ บาท ให้จ่ายตามปริมาณยาเสพติดเมื่อศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลย หรือจะจ่ายกึ่งหนึ่งก่อนศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยก็ได้

(๓) คดีที่จับได้แต่ยาเสพติดของกลาง ไม่ได้ตัวผู้ต้องหาเมื่อพนักงานอัยการสั่งงดการสอบสวน สั่งฟ้อง สั่งไม่ฟ้อง หรือคดีที่จับได้ผู้ต้องหาและยาเสพติดของกลาง แต่พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง หรือสั่งฟ้องแต่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ให้จ่ายเงินสินบนเพียงกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินตาม (๒)

นอกจากนี้ท่านยังจะได้รับเงินสินบนเพิ่มขึ้นสำหรับคดียาเสพติดที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกจำเลยฐานผลิตยาเสพติดในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) คดีที่ยาเสพติดของกลางเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ ประเภท ๒ และประเภท ๕ หรือฝิ่น หรือวัตถุออกฤทธิ์ประเภท ๑ ประเภท ๒ คดีหนึ่งไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

(๒) คดีที่ยาเสพติดของกลางเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท ๕ คดีหนึ่งไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท

(๓) คดีที่ยาเสพติดของกลางเป็นสารเคมี หรือวัตถุควบคุม คดีหนึ่งไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท

สำหรับคดียาเสพติดที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานอื่นซึ่งมิใช่ฐานผลิต ท่านก็มีสิทธิได้รับเงินสินบนเพิ่มขึ้นเช่นกันในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) คดีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษผู้กระทำผิดฐานจำหน่ายคดีหนึ่งไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท

(๒) คดีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษผู้กระทำผิดฐานนำเข้าหรือส่งออกหรือพยายามส่งออกคดีหนึ่งไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

ผู้ติดยาเสพติดอาจไม่ต้องรับโทษ

การเสพยาเสพติดให้โทษนั้นเป็นความผิดทางกฎหมาย ถ้าผู้เสพต้องการให้ตนได้รับการยกเว้นโทษในกรณีนี้ ไม่ต้องถูกดำเนินคดีทางศาลให้ต้องได้รับโทษทัณฑ์ทั้งโทษจำคุกและโทษปรับก็ย่อมกระทำได้ด้วยการปฏิบัติดังนี้.-

๑. ผู้เสพติดได้สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาล

๒. ต้องเป็นสถานพยาบาลเฉพาะที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เป็นสถานที่ทำการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้โทษ (ซึ่งมีอยู่เกือบทั่วราชอาณาจักร เช่น โรงพยาบาลธัญญารักษ์ ฯลฯ)

๓. ผู้เสพต้องรักษาก่อนที่ความผิดของตนจะปรากฏต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และ

๔. ผู้เสพต้องปฏิบัติครบถ้วนตามระเบียบข้อบังคับเพื่อควบคุมการบำบัดรักษาและระเบียบวินัยสำหรับสถานพยาบาลดังกล่าว

เมื่อผู้เสพได้ปฏิบัติโดยถูกต้องครบถ้วนดังกล่าวแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ที่รัฐมนตรีกำหนดจะออกหนังสือเป็นการรับรองไว้ให้ผู้เสพติดนั้น ๆ ก็ได้รับการยกเว้นโทษสำหรับความผิดฐานเสพยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ เช่น เฮโรอีน ประเภท ๒ เช่น มอร์ฟีน โคคาอีน โคเคอีน ผีนยา และประเภท ๕ เช่น กัญชา พืชกระท่อม พืชฝิ่นอันเป็นความผิดที่ได้กระทำผิดมาแล้ว

สำหรับประเทศไทยตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๒๓) เรื่อง ระเบียบข้อบังคับ เพื่อควบคุมการบำบัดรักษาและระเบียบวินัยสำหรับสถานพยาบาล กำหนดให้การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอน คือ

๑. ขั้นตอนเตรียมการ เป็นการเตรียมตัวผู้ติดยาเสพติดให้พร้อมที่จะเข้ารับการรักษาในขั้นนี้ ผู้ติดยาเสพติดจะต้องมาลงทะเบียนขอเข้ารับการรักษา โดยจะได้รับการตรวจร่างกาย ชักถามประวัติเพื่อวินิจฉัยปัญหา ได้รับการปฐมนิเทศวิธีและขั้นตอนการรักษา ถูกกำหนดวันเริ่มรักษา แนะนำให้อดยาเสพติดชั่วคราวก่อนเข้ารับรักษา และตรวจค้นผู้ป่วยเมื่อตรวจรับเข้ารับรักษาเรียบร้อยแล้ว

๒. ขั้นตอนพิชยา โดยการรักษาแบบผู้ป่วยนอก (คือผู้เข้ารับการรักษาไม่ต้องค้างคืนในสถานพยาบาล คนไข้มารับประทานยาในสถานพยาบาลตามระยะเวลาและขนาดที่สถานพยาบาลกำหนด) และการรักษา

แบบการนอนพิชยาแบบผู้ป่วยใน (คือการใช้ผู้เข้ารับการรักษาจะต้องค้างคืนในสถานพยาบาล ซึ่งในทางปฏิบัติทั่วไป อาจจำเป็นต้องรักษาโรคแทรกซ้อน)

๓. ชั้นฟื้นฟูสมรรถภาพ การรักษาชั้นนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่อง หรือคาบเกี่ยวกับการรักษาชั้นนอนพิชยา เพื่อให้ผู้ติดยาเสพติดฟื้นฟูสภาพจากอาการป่วยทั้งทางร่างกายและจิตใจและสามารถเข้าสู่สังคมได้อย่างเป็นปกติ

๔. ชั้นการติดตาม เป็นการติดตามและช่วยเหลือผู้ป่วยหลังจากผ่านการรักษา ๓ ขั้นตอนดังกล่าวแล้ว เพื่อมิให้ผู้เลิกยาเสพติดกลับไปเสพซ้ำอีก

แม้ผู้ติดยาเสพติดอาจไม่ต้องรับโทษดังกล่าว แต่ในเรื่องนี้ได้ก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ กล่าวคือ ผู้ติดยาเสพติด ซึ่งมาเข้ารับการรักษาเมื่ออาการทุเลาลงก็จะไม่มารับการรักษาหรือหลบหนีไปจากสถานพยาบาลแล้วกลับมาเสพยาเสพติดอีก และเมื่อร่างกายทรุดโทรมและมีอาการต้องการยาเสพติดเพิ่มขึ้นจากเดิม แต่ไม่มีเงินซื้อก็จะกลับมาเข้ารับการรักษาอีก วนเวียนกันอยู่เช่นนี้ ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณในการบำบัดรักษา ประกอบกับหลักเกณฑ์ของบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าว มิได้มีบทลงโทษผู้หลบหนีจากสถานพยาบาลอีกทั้งไม่มีกำหนดระยะเวลาแน่นอนที่จะบังคับให้ผู้เข้ารับการรักษาต้องอยู่ในสถานพยาบาลเป็นระยะเวลาเท่าใด

ดังนั้น เพื่อขจัดปัญหาดังกล่าว สำนักงาน ป.ป.ส. จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติด เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาโดยมีหลักการที่สำคัญคือกำหนดโทษแก่ผู้หลบหนีจากสถานพยาบาลให้มีความผิดเช่นเดียวกับการกระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๕๐ โดยถือว่าเป็นการหลบหนีจากการคุมขัง อีกทั้งยังได้กำหนดระยะเวลาที่ผู้เข้ารับการรักษาต้องปฏิบัติตามระเบียบและเงื่อนไขต่างๆ ที่กำหนดไว้โดยเคร่งครัด ถ้าฝ่าฝืนอาจถูกลงโทษได้ แต่อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร และคาดว่าจะออกมาใช้บังคับในโอกาสอันใกล้นี้

แอบเสพยาเสพติดโดยไม่มีใครรู้เห็น
อย่างนี้ก็จะพ้นคุกได้

นายสมชายถูกผู้มีอันจะกินของครอบครัวหนึ่งด้วยความหลงผิดได้
แอบ เสพยาเสพติดในห้องน้ำในบ้านของตนเองมาเป็นเวลาหลายเดือนแล้ว และ
นึก อยู่ในใจว่าจะไม่มีใครรู้และจับตนเองได้ เพราะลักสูบในสถานที่มืดซิดและ

อยู่ในบ้านของคุณ ถึงอย่างไรเสียเจ้าหน้าที่ตำรวจคงจะหาหลักฐานใดมา
ดำเนินคดีกับตนให้ต้องติดคุกได้ยาก เพราะสูบมากี่หลายเดือนแล้ว ยังไม่มี
ใครได้รู้เลยแม้แต่คนในบ้าน พอสูบมากี่ได้ระยะหนึ่งร่างกายของนายสมชายก็
จะบ่งชี้ให้เห็นเป็นที่สงสัยของคนในบ้านว่า นายสมชายเหตุใดจึงมีร่างกายที่
ซูบผอมลงและมีอาการผิดปกติไปบ้าง คนในบ้านสงสัยในพฤติกรรมของนาย
สมชายว่าจะติดเฮโรอีน แต่ก็ไม่มีพยานหลักฐานอันใดจะชี้ว่านายสมชายเสพ
ยาเสพติด สอบถามนายสมชายแล้วก็ได้ไม่ได้ความดีขึ้น

นายสมศักดิ์ผู้เป็นพ่อไม่รู้อะไรจะคิดอ่านอย่างไร สงสารลูกก็สงสาร ได้
พยายามหว่านล้อมสอบถามความจริงจากนายสมชายลูกชายตลอดมา เจ้าลูก
ชายไม่ยอมปริปากรับความจริง เพราะความมีนเมาในเฮโรอีน (ผงขาว) เสีย
แล้ว ฝ่ายพ่อได้พยายามขอให้นายสมชายลูกชายได้เข้ารับการรักษาบำบัดใน
สถานพยาบาลเพื่อจะได้รับการยกเว้นโทษเสียจะได้ไม่ต้องติดคุกตาราง และ
เพื่ออนาคตของลูกชาย เพราะได้ข่าวมาว่ามีคนหายจากการติดยาเสพติดโดย
วิธีบำบัดมาแล้วเป็นจำนวนมาก นายสมชายยืนกรานไม่ยอมปฏิบัติตาม
คำแนะนำของพ่อลูกเดียว

นายสมศักดิ์ผู้เป็นพ่อได้คิดทบทวนหลายตลบ ด้วยความสนใจและ
เห็นว่าหมดหนทางที่จะดำเนินการดีกว่านี้แล้ว ในที่สุดถึงแม้จะสงสารและด้วย
ความรักลูก อยากรู้ก็ตามด้วยความเห็นว่าวิธีนี้เป็นวิธีแก้ที่ดีที่สุดแล้ว จึงได้
ตัดสินใจนำตำรวจเข้าจับกุมลูกชายขณะเดินออกจากห้องน้ำภายในบ้านเจ้า
หน้าที่ตำรวจค้นแล้ว ไม่ได้หลักฐานใดๆ เป็นของกลาง เพราะนายสมชายได้
เสพผงขาวเข้าร่างกายหมดแล้วและอุปกรณ์การเสพก็ได้ทิ้งลงในโถส้วมและ
ชำระน้ำไปหมดแล้ว นายสมชายนี้กระหายใจว่าตำรวจคงเอาโทษตนเองไม่
ได้แน่ เพราะขาดพยานหลักฐาน จึงได้ปฏิเสธความผิดไปทุกกรณี

แต่จากผลการตรวจร่างกายนายสมชายตามหลักวิทยาศาสตร์การ
แพทย์ของโรงพยาบาลแล้วปรากฏว่านายสมชายมีการรับผงขาวเข้าสู่ร่างกาย

ของตนจริง โดยหลักกฎหมายจึงฟังได้ว่านายสมชายกระทำผิดฐานเสพเฮโรอีน (ผงขาว) โดยผิดกฎหมายแล้ว ซึ่งมีโทษถึงจำคุก

ฉะนั้น ผู้กระทำผิดอย่าได้นึกว่าตนจะพ้นจากเงื้อมมือของกฎหมายไปได้โดยง่าย หากรู้ว่าตนกระทำผิดแล้ว จะได้หาทางออกที่เหมาะสมที่ดีกว่าอย่างกรณีนี้ รัฐยังเห็นใจและพยายามช่วยเหลือผู้หลงผิดทั้งหลายให้ได้กลับตัวกลับตนเข้ามาร่วมอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข จึงได้บัญญัติกฎหมายให้เป็นทางออกดังได้กล่าวมาแล้ว

ต้นกัญชาเกิดขึ้นเองโดยไม่ได้ปลูก

นายแดงมีอาชีพทำสวนครัว เข้าวันหนึ่งขณะที่นายแดงเข้าไปในสวนครัวพบเห็นต้นกัญชาจำนวน ๓ ต้น ซึ่งเกิดขึ้นเองโดยที่ตนเองไม่ได้ปลูก นายแดงได้เฝ้าพุ่มผักทะเลบนอดต้นกัญชาทั้ง ๓ ต้นด้วยการรดน้ำพรวนดินจนกระทั่งมีตำรวจไปตรวจพบจึงจับตัวนายแดงไปโรงพักเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย

เมื่อไปถึงโรงพัก นายแดงให้การกับตำรวจว่า ตนรู้ว่าเป็นต้นกัญชา แต่เห็นว่ามันเกิดขึ้นเองโดยที่ตนเองมิได้ปลูกจึงไม่น่าจะมีความผิด

ตำรวจจึงถามว่าเมื่อรู้ว่าเป็นต้นกัญชาทำไมไม่ถอนทิ้ง เพราะการมีกัญชาไว้ในครอบครองเป็นความผิด

นายแดงตอบว่า ตนต้องการเก็บเอาไว้เพื่อปรุงกับต้มไก่

คดีขึ้นสู่ศาลจึงมีปัญหาวว่า ต้นกัญชาเกิดขึ้นเองโดยที่นายแดงไม่ได้ปลูกแต่นายแดงได้รดน้ำพรวนดิน จะมีความผิดหรือไม่

ศาลได้ตัดสินว่าแม้ต้นกัญชาจะเกิดขึ้นเองโดยที่นายแดงไม่ได้ปลูกก็ตาม แต่การที่นายแดงเป็นผู้ดูแลรักษาต้นกัญชาโดยรู้ว่าเป็นต้นกัญชาด้วยการรด

น้ำพรุนดินเพื่อนำมาปรุงกับต้มไก่ การกระทำของนายแดงถือได้ว่าเป็นการปลุกต้นกัญชาเป็นความผิดฐานผลิตกัญชาอันเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท ๕ เพราะคำว่า “ผลิต” ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ หมายความว่า เพาะ ปลูก ทำ ผสม ปรุง แปรสภาพ เปลี่ยนรูป สังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ และให้หมายความรวมถึงการแบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุด้วย

นายแดงจึงมีความผิดฐานผลิตกัญชาดังกล่าว ซึ่งอาจต้องรับโทษจำคุกตั้งแต่ ๒ ปี ถึง ๑๕ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๕๐,๐๐๐ บาท (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๕๒/๒๕๒๙)

เห็ดขี้ควายเป็นยาเสพติดให้โทษ

เห็ดขี้ควายเป็นพืชซึ่งมีชื่อทางพฤกษศาสตร์ ว่าไซโคไซเบลคิวเบนซิสซิง ซึ่งมักจะขึ้นตามขี้ควายมีมากแถวเกาะสมุย และเป็นที่ยิยมของชาวบ้านในการเก็บมาประกอบเป็นอาหารขายให้ชาวต่างชาติรับประทานโดยเฉพาะนำมาปรุงกับไข่เจียว ซึ่งเมื่อรับประทานเข้าไปแล้วจะทำให้เมา โดยเกิดการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และจิตใจ ทำให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย

ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดให้โทษจึงได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ ๙๖ (พ.ศ.๒๕๓๑) ให้มีการควบคุมและปราบปรามเห็ดขี้ควายโดยกำหนดให้เห็ดขี้ควาย (ซึ่งรวมถึงส่วนต่างๆของพืชดังกล่าวด้วยเช่น ดอกเห็ด ก้าน เห็ดสปอร์ของเห็ด) เป็นยาเสพติดให้โทษประเภท ๕

เมื่อทราบว่าเห็ดขี้ควายเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท ๕ ก็ใคร่ขอเตือนอย่าได้เข้าไปเกี่ยวข้องอีก เพราะมีฉะนั้นแล้ว ทั้งชาวบ้านและชาวต่างประเทศดังกล่าว อาจมีความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้

อาชีพผลิตใบกัญชา

เหตุการณ์ซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้เป็นเรื่องจริงซึ่งเกิดขึ้น ที่ตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม เรื่องมีอยู่ว่า ยายจันทร์ มีอาชีพรับจ้างทั่วไป เนื่องจากความยากจน อยู่มาวันหนึ่งได้ไปรับจ้างนายดำผลิตใบกัญชา เมื่อผลิตมาได้แล้วนำกัญชาดังกล่าวมาไว้ที่บ้านของตนโดยแบ่งเป็นกอง ๆ รวม ๔ กอง บางกองก็เป็นใบและกิ่งก้าน บางกองก็บรรจุถุงพลาสติก ซึ่งรวมน้ำหนักกัญชาทั้งหมดได้จำนวน ๘๔ กิโลกรัม ต่อมาตำรวจทราบเรื่องจึงมาค้นที่บ้าน ยายจันทร์ และจับยายจันทร์ให้อัยการฟ้องศาลในข้อหากัญชาไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ยายจันทร์ต่อสู้คดีว่า กัญชาดังกล่าวไม่ใช่ของตนเป็นของนายดำผู้ว่าจ้าง ดังนั้นจะว่ายายจันทร์มีกัญชาไว้ในครอบครองไม่ได้

ศาลตัดสินว่า คำว่ามีไว้ในครอบครอง ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔ มิได้บัญญัติให้มีความหมายเป็นพิเศษเหมือนดังเช่นคำว่า ผลิตจำหน่าย นำเข้า หรือ ส่งออก จึงต้องถือว่ามีความหมายโดยทั่วไป ซึ่งตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ คำว่าครอบครองหมายถึงยึดถือไว้ มีสิทธิถือเอาเป็นเจ้าของ มีสิทธิปกครอง ดังนั้น การมีไว้ในครอบครอง ซึ่งยาเสพติดให้โทษจึงมีความหมายเพียงว่ายาสเสพติดให้โทษนั้นอยู่ในความยึดถือหรือปกครองดูแลของยายจันทร์ โดยยายจันทร์รู้ว่าเป็นยาเสพติดให้โทษหรือไม่

เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่ายายจันทร์รับจ้างผลิตใบกัญชาได้น้ำหนักรวม ๘๔ กิโลกรัม กัญชาของกลางอยู่ในความยึดถือของยายจันทร์ โดยยายจันทร์รู้ว่าเป็นกัญชา แม้กัญชาของกลางจะไม่ใช่ของยายจันทร์ก็ถือได้ว่า ยายจันทร์ มีกัญชาของกลางไว้ในความครอบครองเมื่อกัญชาดังกล่าวมีน้ำหนักเกินกว่า ๑๐

กิโลกรัม ก็ต้องถือว่าขายจันทรมีไว้เพื่อจำหน่าย ซึ่งเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ศาลจึงตัดสินลงโทษจำคุกขายจันทร (คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๕๒/๒๕๓๐)

จากอาชีพลิดใบกัญชาในกรณีดังกล่าว ทำให้นึกถึงอาชีพอีกอย่างหนึ่งคือ อาชีพรับจ้างชนกัญชา และเฮโรอีน หรือยาเสพติดให้โทษอื่นเป็นกรณีที่ปรับเข้ากับกรณีในเรื่องดังกล่าวได้เช่นกัน กล่าวคือ ผู้รับจ้างถ้ารู้ว่าสิ่งที่ตน รับจ้างขนมานั้น เป็นยาเสพติดให้โทษ ก็ย่อมมีความผิดตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษเช่นกัน จะอ้างว่ายาเสพติดให้โทษซึ่งตนรับขนมานั้นไม่ใช่ของตน แต่เป็นของผู้ว่าจ้างเพื่อให้ตนเองพ้นจากความรับผิดชอบไม่ได้

**ใช้กัญชาผสมอาหารให้สัตว์กิน รักษา
บาดแผลตนเอง หรือใช้ผสมเป็นยาฆ่าแมลง
โดยไม่ได้รับอนุญาต มีความผิด**

ด้วยปรากฏว่า มีประชาชนเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะในชนบทห่างไกลจากความเจริญ ได้ใช้กัญชานำมาผสมทำเป็นอาหารให้หมู เป็ด ไก่ กิน เพื่อให้โตเร็ว หรือนำมาผสมกับสมุนไพร เพื่อใช้รักษาบาดแผลของตนเอง หรือแม้กระทั่งนำมาผสมกับสารเคมีทำเป็นยาฆ่าแมลง

กรณีดังกล่าวมาข้างต้นล้วนแล้วแต่มีความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ทั้งสิ้น เพราะตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ห้าม

มิให้ผู้ใดผลิต จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งกัญชา อันเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ เว้นแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวง สาธารณสุขจะได้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมยา เสพติดให้โทษเป็นรายๆ ไป และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีกัญชาซึ่งเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท ๕ ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

ดังนั้นในกรณีที่มีกัญชาไว้ในครอบครองแล้วนำมาผสมทำเป็นอาหาร สัตว์หรือรักษาบาดแผลตนเอง หรือใช้เป็นยาฆ่าแมลงดังกล่าวย่อมมีความผิดฐานมีกัญชาซึ่งเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ ไว้ในครอบครอง ซึ่งถ้ามี กัญชาตั้งแต่ ๑๐ กิโลกรัมขึ้นไป ถือว่ามีไว้เพื่อจำหน่ายมีความผิดต้องได้รับ โทษถึงจำคุกเลยทีเดียว

นอกจากนี้แล้วกรณีนำกัญชามาผสมกับสมุนไพร เพื่อรักษาบาดแผล ของตนเองนอกจากจะมีความผิดฐานมีไว้ในครอบครองหรือมีไว้ในครอบครอง เพื่อจำหน่ายแล้วแต่กรณีดังกล่าวแล้วยังมีความผิดฐานเสพกัญชาอีกด้วย ทั้งนี้ เพราะคำว่า “เสพ” ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ หมายความว่า การรับยาเสพติดให้โทษเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ ซึ่งการนำ กัญชามาผสมกับสมุนไพรใช้รักษาบาดแผลของตนเองก็เป็น การนำยาเสพติดให้โทษเข้าสู่ร่างกายด้วย

แกงไก่ใส่กัญชา

ตาม นายดำผู้ใหญ่บ้านได้ปลูกกัญชาไว้ในสวนครัว โดยตั้งใจว่าจะเอาไว้ดูเพื่อความสวยงาม จนกระทั่งมีงานบุญในหมู่บ้าน นายดำได้ทำแกงไก่โดยตั้งใจว่าจะนำไปแจกให้แก่ราษฎรในหมู่บ้านแต่เนื่องจากได้ทราบว่าจะนำกัญชาใส่ลงไปด้วยจะทำให้รสชาติดีขึ้น จึงได้ทำแกงไก่ใส่กัญชาโดยมีนางแมวภรรยา และ นายหมู บุตรชาย เป็นผู้ร่วมในการทำและทราบถึงความมุ่งหมายของนายดำเป็นอย่างดี เมื่อนายดำนำแกงไก่ใส่กัญชาไปแจกให้แก่ราษฎรที่มาในงานบุญ นายขาว นายแดง ทราบดีว่าเป็นแกงไก่ใส่กัญชาแต่ก็นำไปกิน ส่วนราษฎรอื่นไม่ทราบแต่ก็นำไปกินเช่นเดียวกัน

ดังนั้น นายดำ นางแมว นายหมู นายขาว นายแดงและราษฎรอื่นมีความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ประการใดหรือไม่

ตอบ นายดำเป็นผู้ปลูกต้นกัญชาซึ่งตามพ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษพ.ศ.๒๕๒๒ การปลูกถือว่าเป็นการผลิต นายดำจึงเป็นผู้ผลิตกัญชาซึ่งเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท ๕ อันเป็นการฝ่าฝืน พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษฯ ซึ่งห้ามมิให้ผลิตโดยมิได้รับอนุญาต นายดำจึงมีความผิดฐานผลิตกัญชา นอกจากนี้การที่นายดำมีต้นกัญชาไว้ในสวนครัว ถือว่าเป็นการมีไว้ในครอบครองซึ่งกัญชาโดยมิได้รับอนุญาต ซึ่งเป็นความผิดเช่นเดียวกัน; การกระทำของนายดำในส่วนนี้เป็นการกระทำครั้งเดียว ซึ่งเป็นความผิดหลายฐาน ต้องรับโทษฐานผลิตกัญชาซึ่งมีโทษสูงกว่าความผิดฐานมีกัญชาไว้ในครอบครอง (คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๕๙/๒๕๒๗)

การที่นายดำนำแกงไก่ใส่กัญชาไปแจกชาวบ้าน การกระทำเช่นนี้ถือว่า

เป็นการจำหน่ายกัญชา เพราะคำว่าจำหน่ายหมายความว่า ขาย จ่าย แจก แลก เปลี่ยน ให้ นายดำจึงมีความผิดฐานจำหน่ายกัญชาอีกกระทงหนึ่ง

นางแมว นายหมู ได้ร่วมกันกับนายดำทำแกงไก่ใส่กัญชาไปแจกให้แก่ราษฎรในหมู่บ้านเมื่อนายดำนำไปแจกให้แก่ราษฎร นางแมว นายหมูจึงมีความผิดฐานจำหน่ายกัญชา ซึ่งเป็นยาเสพติดให้โทษร่วมกันกับนายดำด้วย

นายขาว นายแดง เป็นผู้กินแกงไก่โดยรู้ว่าเป็นแกงไก่ใส่กัญชา จึงเป็นการรับกัญชาซึ่งเป็นยาเสพติดให้โทษ ให้เข้าสู่ร่างกายด้วยการกิน เข้าความหมายของคำว่าเสพ ตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ นายขาว นายแดง จึงมีความผิดฐานเสพกัญชา

ราษฎรอื่นๆ แม้จะได้กินแกงไก่ใส่กัญชาอันเป็นการรับกัญชา ซึ่งเป็นยาเสพติดให้โทษเข้าสู่ร่างกายด้วยการกินเข้า ความหมายของคำว่าเสพ ตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ก็ตาม แต่เนื่องจากราษฎรอื่นๆ เหล่านั้นได้กินแกงไก่โดยไม่รู้ว่าเป็นแกงไก่ใส่กัญชา จึงเป็นการกระทำที่ขาดเจตนาจึงไม่มีความผิด

สุราพาเมา

ถาม นายขาว นายดำ และนายแดง ได้ร่วมกันดื่มสุรา ที่บ้าน นายสุขผู้ใหญ่ บ้าน จนกระทั่งเมา นายขาวได้แยกขอลับบ้านก่อน ในขณะที่เดินกลับบ้าน มาตามถนนสาธารณะ ก็ไม่สามารถจะเดินกลับบ้านต่อไปได้ จึงนอนที่ข้างถนน สาธารณะนั้น ส่วนนายดำและนายแดงเมื่อเมาได้ที่แล้วก็ไม่สามารถกลับบ้านของตนได้ จึงนอนที่บ้านนายสุข

ดังนั้นนายขาว นายดำ และนายแดง มีความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ประการใดหรือไม่

ตอบ นายขาวตี๋มสุราจนเป็นเหตุให้ตนเมา แต่ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มิได้บัญญัติให้การเสพสุราเป็นความผิด เพราะสุราแม่เป็นสิ่งเสพติดให้โทษแต่สุราก็มิใช่ยาเสพติดให้โทษ ประเภทหนึ่งใน ๕ ประเภทตามที่ พ.ร.บ. ดังกล่าวได้กำหนดไว้ ดังนั้นการที่นายขาวตี๋มสุราจึงไม่มีความผิดตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒

แต่การที่นายชาติมสุราจนเป็นเหตุให้ตนเมาและได้นอนที่ข้างถนน สาธารณะนั้นถือว่า เป็นการครองสติไม่ได้ขณะที่อยู่ในถนนสาธารณะเป็น ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๗๘ ซึ่งได้บัญญัติไว้ว่า “ผู้ ใดเสพสุราหรือของเมาอย่างอื่น จนเป็นเหตุให้ตนเมา ประพฤติวุ่นวาย หรือ ครองสติไม่ได้ขณะที่อยู่ในถนนสาธารณะ หรือสาธารณสถานเป็นความผิด”

นายดำและนายแดงแม้จะดื่มสุราจนเป็นเหตุให้ตนเมาก็ไม่มีความผิด ตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ เพราะตาม พ.ร.บ. ดังกล่าวมิได้ บัญญัติให้การเสพสุราเป็นความผิดและนายดำกับนายแดง ไม่มีความผิดตาม ประมวลกฎหมายอาญา เพราะแม้นายดำและนายแดงจะเมาและนอนหลับใน บ้านของนายสุขผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งถือได้ว่าครองสติไม่ได้ก็ตาม แต่เป็นการครอง สติไม่ได้ในขณะที่อยู่ในบ้านของนายสุข ซึ่งเป็นเคหสถาน มิใช่ถนนสาธารณะ หรือสาธารณสถาน (สถานที่ใด ๆ ซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้) จึงไม่มีความผิด

กฎหมายป้องกันการใช้สารระเหย

สารระเหย คืออะไร

ตามความเข้าใจโดยทั่วไปแล้ว สิ่งของที่อยู่ในสถานะเป็นของเหลวได้ กลายสถานะเป็นไอ เราเรียกการกลายสภาพดังกล่าวว่าเป็นการระเหย เช่น น้ำระเหยกลายเป็นไอน้ำ ส่วนสิ่งของที่อยู่ในสถานะเป็นของแข็งเปลี่ยนสถานะเป็นไอ เรียกว่า การระเหิด เช่น ลูกเหม็นเมื่อถูกอากาศจะระเหิดเป็นไอ คำว่า สารระเหยตามกฎหมายนั้น หมายความถึง สารเคมีหรือผลิตภัณฑ์ของสารเคมีที่สามารถระเหยเป็นไอ ไอนั้นมีสารเคมีที่เป็นโทษต่อร่างกายรวมอยู่ด้วย สารเคมีหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นสารระเหยที่จะต้องมีการควบคุมมีหลายชนิด ที่รู้จักกันโดยทั่วไปมี ทินเนอร์ แลคเคอร์ หรือกาวอินทรีย์สังเคราะห์ที่มียานีโอปรินหรือสารกลุ่มไวนิลเป็นตัวประสาน

สารระเหยเป็นยาเสพติดให้โทษหรือไม่

ในกฎหมายยาเสพติดให้โทษมิได้บัญญัติให้ สารระเหยเป็นยาเสพติดให้โทษ แต่เนื่องจากปัจจุบันได้มีการนำสารระเหย หรือวัตถุหรือผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปมีสารระเหยผสมหรือเจือปนอยู่ ซึ่งผลิตขึ้นเพื่อใช้ในทางอุตสาหกรรมหรือทางอื่นไปใช้ สูดดม หรือวิธีอื่นใด อันก่อให้เกิดอันตรายอย่างมากแก่ผู้สูดดม โดยเฉพาะเยาวชน ประกอบกับยังไม่มีกฎหมายใช้บังคับแก่สารระเหยโดยเฉพาะ สมควรที่จะดำเนินการป้องกันการนำสารระเหยไปในทางที่ไม่ถูกต้อง ทางรัฐจึงได้ออกกฎหมายควบคุมป้องกันการนำสารระเหยนี้

ผู้นำเข้าคือใคร มีหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างไร

ผู้นำเข้า คือ บุคคลที่นำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสารระเหย หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นำเข้า มีดังนี้

๑. ก่อนนำสารระเหยออกขายต้องจัดให้มี ภาพ เครื่องหมาย หรือข้อความที่ภาษาบรรจงหรือหีบห่อที่บรรจงสารระเหยเพื่อเป็นการเตือนให้ระวังการใช้สารระเหยดังกล่าวตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ผู้นำเข้าที่ฝ่าฝืนมีความผิดอาจถูกจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปในสถานที่นำเข้า หรือสถานที่เก็บสารระเหยของผู้นำเข้าในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายและในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามกฎหมายนี้อาจยึดสารระเหย ภาษาบรรจง หรือหีบห่อที่บรรจงสารระเหย หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีได้ ผู้นำเข้าและบรรดาผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าในสถานที่นำเข้าหรือสถานที่เก็บสารระเหยหากไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรหรือขัดขวางการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ผลิตคือใคร มีหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างไร

ผู้ผลิต คือผู้ทำ ผสม ประสาน แปรสภาพ และหมายความรวมถึง เปลี่ยนรูปแบบบรรจุ หรือรวมบรรจุ ซึ่งสารระเหยนั้น เช่น นำเอาทินเนอร์จากกระป๋องใหญ่มาแบ่งบรรจุใส่ขวดเล็ก ๆ ถือเป็นผู้ผลิต

หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ผลิต มีดังนี้

๑. ต้องจัดให้มีภาพ เครื่องหมาย หรือข้อความที่ภาชนะบรรจุหรือหีบห่อที่บรรจุสารระเหยเพื่อเป็นการเตือนให้ระวังการใช้สารระเหยดังกล่าว ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมาย ผู้ผลิตที่ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

๒. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปในสถานที่ผลิต หรือสถานที่เก็บสารระเหยของผู้ผลิตในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตาม

กฎหมาย และในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดกฎหมายนี้
อาจยึดสารระเหย ภาชนะบรรจุ หรือหีบห่อที่บรรจุสารระเหย หรือเอกสารที่
เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีได้ ผู้ผลิตและบรรดาผู้ที่มีหน้าที่
เกี่ยวข้องกับการผลิตในสถานที่ผลิตหรือสถานที่เก็บสารระเหย หากขัดขวาง
หรือไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ มีความผิดต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ขายคืออะไร มีหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างไร

ผู้ขาย คือ ผู้ที่ทำการจำหน่าย จ่าย แจก หรือแลกเปลี่ยน ทั้งนี้เพื่อ
ประโยชน์ในทางการค้า หรือมีไว้เพื่อขายด้วย เช่น ร้านค้ามีทินเนอร์
แลคเคอร์ไว้เพื่อจำหน่ายหากำไร ถือว่าเป็นการมีไว้เพื่อขาย เพื่อประโยชน์
ทางการค้าแม้จะยังมีได้ขายให้แก่ผู้ใดก็ตาม ถือว่าเจ้าของร้านค้าเป็นผู้ขาย
หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ขาย มีดังนี้

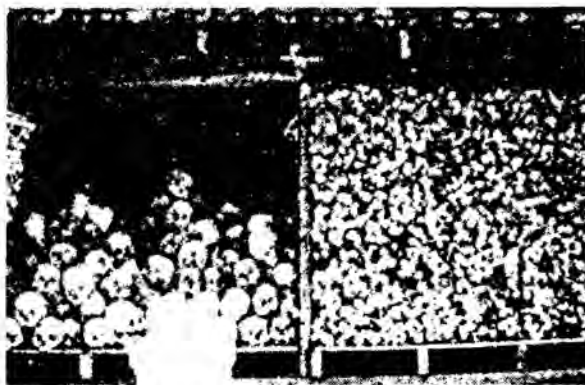
๑. สารระเหยที่ผู้ขายจะขาย (หมายความถึง จะจำหน่าย จะจ่าย จะ
แจก จะแลกเปลี่ยน เพื่อประโยชน์ในทางการค้า) จะต้องมีภาพ เครื่องหมาย
หรือข้อความที่ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าได้จัดให้มีที่ภาชนะบรรจุหรือหีบห่อที่บรรจุ
มีฉะนั้นผู้ขายมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน
หนึ่งหมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

๒. ห้ามขายสารระเหยแก่ผู้ที่มีอายุไม่เกินสิบเจ็ดปี เว้นแต่เป็นการ
ขายโดยสถานศึกษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอน ผู้ฝ่าฝืนมีความผิดต้องระวาง
โทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๓. ห้ามขาย จัดทำหรือให้สารระเหยแก่ผู้ซึ่งตนรู้หรือควรรู้ว่าเป็นผู้
ติดสารระเหย ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสอง
หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ติดสารระเหยคือ ผู้ซึ่งต้องใช้สารระเหยบำบัด

ความต้องการของร่างกายหรือจิตใจเป็นประจำ โดยสามารถตรวจพบสภาพ เช่นว่านั้นได้ตามหลักวิชาการ และการขายตามข้อนี้ไม่จำกัดว่าผู้ซื้อจะมีอายุ มากน้อยเท่าใด

๔. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปในสถานที่ขาย สถานที่เก็บสารระเหย ของผู้ขาย เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติการตามกฎหมาย และในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามกฎหมายและในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามกฎหมายนี้ อาจยึดสารระเหย ภาชนะบรรจุ หรือหีบห่อที่บรรจุสารระเหย หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการ ดำเนินคดี ผู้ขายและบรรดาผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการขายในสถานที่ขาย หรือในสถานที่เก็บสารระเหยของผู้ขายหากขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวก ตามสมควรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่ เกินหนึ่งเดือนหรือ ปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ให้สารระเหยแก่ผู้อื่นมีความผิดหรือไม่

การให้สารระเหยแก่ผู้อื่น แม้จะเป็นการให้เปล่าก็ตาม หากเป็นการ จัดหา หรือให้สารระเหยแก่บุคคลซึ่งผู้ให้รู้อยู่แล้ว หรือควรรู้ว่าเป็นผู้ติด สารระเหย โดยผู้ติดสารระเหยจะมีอายุมากน้อยเท่าใดก็ตาม ผู้ขาย ผู้จัดหา หรือผู้ให้สารระเหยต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสอง หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

จูงใจ ชักนำ ยุยงส่งเสริม หลอกลวง ให้ผู้อื่นสวดสภาระหยมมีความผิด
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้สวดมสภาระหยมมีความผิดหรือไม่อย่างไร

ผู้ใช้สภาระหยมบำบัดความต้องการของร่างกายหรือจิตใจ ไม่ว่าจะโดย
วิธีสวด ตม หรือวิธีอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่
เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำผิดดังกล่าวมีอายุไม่เกินสิบเจ็ดปี ผู้กระทำความผิดไม่
ต้องรับโทษ แต่ศาลมีอำนาจกล่าวตักเตือน หรือถ้าศาลเห็นว่ากระทำ
ผิดเป็นผู้ติดสภาระหยม ศาลจะมีคำสั่งให้ส่งผู้กระทำความผิดนั้นไปรับ
การบำบัดรักษาในสถานพยาบาลจนกว่าจะครบขั้นตอนการบำบัดรักษา

ถ้าผู้กระทำผิดดังกล่าวมีอายุสิบเจ็ดปี และศาลพิพากษาว่าผู้นั้นมี
ความผิด ถ้าศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดนั้นเป็นผู้ติดสภาระหยม ศาลจะ
สั่งให้ส่งตัวผู้ติดสภาระหยมนั้นไปรับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาล
จนกว่าจะครบขั้นตอนการบำบัดรักษาก็ได้

ข้อสังเกต

ถ้าความปรากฏต่อศาลว่า ผู้ติดสภาระหยมมีอายุไม่เกินสิบเจ็ดปี
ศาลจะต้องมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ติดสภาระหยมนี้ไปรับการบำบัดรักษาใน
สถานพยาบาล ส่วนผู้ติดสภาระหยมที่มีอายุเกินสิบเจ็ดปี ศาลจะสั่งให้ส่ง
ตัวผู้ติดสภาระหยมนั้นไปรับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลหรือไม่ก็ได้

วิธีการเพื่อความปลอดภัยเกี่ยวกับยาเสพติด

วิธีการเพื่อความปลอดภัยที่ใช้ในกรณีเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดให้โทษ นั้นมีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๔๙ ว่า ในกรณีที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกหรือพิพากษาว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษบุคคลใด ถ้าศาลเห็นว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิดเกี่ยวเนื่องกับ....การเป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ ศาลจะกำหนดในคำพิพากษาว่า บุคคลนั้นจะต้องไม่เสพ...ยาเสพติดให้โทษ...ภายในระยะเวลาไม่เกินสองปี นับแต่วันพ้นโทษหรือวันปล่อยตัว เพราะรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษก็ได้

ในกรณีที่คุณคลดดังกล่าวในวรรคแรกไม่ปฏิบัติตามที่ศาลกำหนด ศาลจะสั่งให้ส่งไปคุมตัวไว้ในสถานพยาบาลเป็นเวลาไม่เกินสองปีก็ได้

เนื่องจากผู้ติดยาเสพติดให้โทษในปัจจุบันเป็นปัญหาใหญ่ในสังคม เพราะเป็นเหตุที่จะนำไปสู่การกระทำผิดอื่น ๆ ขึ้นได้แต่ถ้าหากแก้ไขผู้ติดยาเสพติดให้เป็นผู้ที่เลิกยาเสพติดได้ก็จะช่วยได้ทั้งตัวของผู้นั้นเองและป้องกันมิให้เกิดการกระทำผิดขึ้นได้การใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยกับผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ จึงมีประโยชน์เป็นอันมาก

พนักงานอัยการ กองคดีวิธีการเพื่อความปลอดภัย จึงได้ดำเนินการฟ้องคดีโดยขอให้ศาลบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยกับจำเลยที่เป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ และได้กระทำผิดในข้อหาที่ถูกฟ้องเกี่ยวกับการเป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ เช่น มียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตเนื่องจากเป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ หรือกระทำผิดฐานลักทรัพย์, รักรทรัพย์ เพื่อนำเอาเงินนั้นไปซื้อยาเสพติดให้โทษมาเสพ เพราะเป็นผู้ติดยาเสพติดเป็นต้น และเมื่อศาลได้พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามฟ้องให้ลงโทษจำคุกจำเลยแล้ว ศาลจะสั่งใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยว่า “และห้ามจำเลยเสพยาเสพติดให้โทษทุกชนิดภายในระยะเวลา ๒ ปี นับแต่วันพ้นโทษ” ซึ่งเมื่อจำเลยพ้นโทษแล้ว จำเลยจะต้องไม่เสพยาเสพติดให้โทษตามกำหนดเวลาดังกล่าว ซึ่งโดยสภาพแล้วหากจำเลยไม่เสพยาเสพติดให้โทษเลยจนครบกำหนดเวลาก็ต้องเลิกยาเสพติดได้แน่นอน ซึ่งก็เป็นผลดีแก่ตัวของจำเลยเอง และแก่สังคมดังกล่าว

ในทางปฏิบัติพนักงานอัยการกองคดีวิธีการเพื่อความปลอดภัยมีวิธีการและเจ้าหน้าที่ในการติดตามผลคำพิพากษาและจากการตรวจสอบจำเลย ซึ่งถูกศาลสั่งใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย โดยห้ามเสพยาเสพติดให้โทษนั้น นับว่าได้ผลพอสมควร จากสถิติขณะนี้ศาลมีคำสั่งห้ามจำเลยเสพยาเสพติด

แล้วจำนวน ๓๒๖ เรื่อง และคำสั่งศาลมีผลใช้บังคับแล้วจำนวน ๓๒๖ เรื่อง จากการติดตามผลดังกล่าวมีการฝ่าฝืนประมาณ ๒๑ รายหรือเพียงร้อยละ ๖.๔ นับว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาได้ผลดี

อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาแล้ว โดยนำเอาวิธีการห้ามผู้กระทำผิดเสพยาเสพติดไปไว้เป็นเงื่อนไขการคุมประพฤติ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ ซึ่งคิดว่าศาลคงจะใช้การห้ามเสพยาเสพติดเป็นเงื่อนไขในการคุมประพฤติต่อไป ซึ่งก็นับว่าได้ผล เช่นเดียวกับ การที่พนักงานอัยการขอให้ศาลสั่งใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๔๙

มองปัญหา (กฎหมาย) ยาเสพติด

การกระทำความผิดในลักษณะของการสมคบ ของนายทุนใหญ่ผู้บงการอยู่เบื้องหลัง

เนื่องจากความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นความผิดที่มีลักษณะการกระทำเป็นขบวนการอันสลับซับซ้อนประกอบด้วยบุคคลหลายระดับเข้ามาเกี่ยวข้อง ตั้งแต่ ผู้ผลิต นายทุนตัวการใหญ่ ผู้ค้ารายใหญ่ ผู้ค้าย่อย ผู้ล่าเสียง รวมทั้งผู้มีอิทธิพลที่ให้การสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง ปรากฏว่า นายทุนผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่หรือผู้มีอิทธิพลที่ให้การสนับสนุนอยู่เบื้องหลังมักไม่ค่อยปรากฏพยานหลักฐานใดๆ ที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด โดยจะมีอาชีพที่ถูกกฎหมายบังหน้าและจากสถิติการจับกุมในคดียาเสพติดส่วนใหญ่จะจับได้แต่เพียงผู้ค้ารายย่อยหรือผู้รับจ้างขนเท่านั้น

เรื่องริบทรัพย์สิน (ทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิด/ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิด)

สืบเนื่องจากกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดของประเทศไทยไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดมาตรการลงโทษริบทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดไว้โดยเฉพาะ ซึ่งต้องอาศัยบทบัญญัติเรื่องการริบทรัพย์สิน ตามประมวลกฎหมายอาญา แต่โดยที่ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนี้ มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากความผิดอาญาทั่วไป เฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของผลประโยชน์ที่ได้จากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้กระทำหรือผู้ร่วมกระบวนกรได้รับประโยชน์เป็นมูลค่ามากมายมหาศาล มาตรการริบทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญาไม่ครอบคลุมถึงทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด) ทั้งนี้จากแนวการตีความของศาลไทย ปรากฏว่าทรัพย์สินที่จะถูกริบต้องเป็นทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้นโดยตรง

(ทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิด) ซึ่งรู้เห็นเป็นใจในการที่ทรัพย์สินนั้น เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดในกรณีทรัพย์สินที่ได้แปรสภาพเป็นอย่างอื่น เช่น นำเงินที่ได้มาจากการค้าขายเสพติดไปซื้อที่อยู่อาศัย ที่ดิน รถยนต์ หุ่น หรือนำไปลงทุนในกิจการอื่นที่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งเรียกว่า “การฟอกเงิน” (Money laundering) จะสามารถติดตามจับได้หรือไม่ และรวมถึงผลประโยชน์ที่งอกเงยขึ้นมาจากทรัพย์สินเหล่านั้นด้วย จะอยู่ในข่ายที่ต้องถูกริบหรือไม่ ปัญหาเหล่านี้ในประมวลกฎหมายอาญาไม่มีบัญญัติไว้ และหากจะมีการขยายความไปให้คลุมถึง ก็จะขัดกับประมวลกฎหมายอาญา

ดังนั้น จึงไม่อาจใช้บทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญาในการริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้

การค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ

เนื่องจากการค้ายาเสพติด มักจะมีการค้าระหว่างประเทศด้วย ซึ่งผู้กระทำความผิดหรือผู้ร่วมกระทำความผิดคนใดคนหนึ่งเป็นคนไทย หรือมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย หรือผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว กระทำความผิดโดยมีจุดประสงค์ให้เกิดความผิดในราชอาณาจักร หรือประเทศไทยเป็นผู้เสียหาย หรือผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว และการกระทำนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายของรัฐที่การกระทำความผิดเกิดขึ้นแล้ว ผู้นั้นมาปรากฏตัวอยู่ในประเทศไทย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้รัฐมีมาตรการใดบ้างที่จะกำหนดให้นำตัวผู้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรมาลงโทษในราชอาณาจักรได้หรือไม่เพียงใด

ก้าวใหม่ของการแก้ไขปัญหา (กฎหมาย) ยาเสพติด

จากปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้ตระหนักถึงภาระจำเป็นของการหามาตรการในการ

ปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพราะปัญหายาเสพติดได้ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ และมีแนวโน้มที่จะเข้าขั้นวิกฤต เช่นที่ปรากฏในปัจจุบัน หากไม่เร่งแก้ไขก็จะเป็นภัยต่อเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อยของประเทศยิ่งขึ้น

นับเป็นนิมิตหมายที่ดียิ่งที่สำนักงาน ปปส. ได้เสนอกฎหมายใหม่เข้าสู่สภาเพื่อผลพิจารณางบฯต่อไปคือพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดโดยเนื้อหาสาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีเจตนารมณ์และวิธีการในการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น และยังขยายผลไปถึงการตรวจสอบทรัพย์สิน โดยมีคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินใดของผู้ต้องหารายใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องไม่ว่าด้วยประการใด ๆ กับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินเป็นคณะบุคคลที่มีตำแหน่งหน้าที่ราชการระดับสูง สามารถให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกตรวจสอบได้โดยใช้ความสุจริตรอบคอบในการพิจารณากลับกรองพยานหลักฐาน ทั้งที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่และผู้ถูกตรวจสอบ นอกจากนี้ในด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้มีมาตรการต่างๆ ที่รัดกุมและเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้นแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปดังพระราชโองการของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีที่ทรงตรัสไว้

“ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้า ประชาชนจะดำรงชีวิตอยู่ด้วยความผาสุกได้ก็ต่อเมื่อบ้านเมืองมีกฎหมายเป็นหลักอันคนทั้งปวงพึงยึดถือเป็นที่พึงได้ เพราะกฎหมายนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งแก่บ้านเมือง เป็นหลักประกันความปลอดภัยและความเที่ยงธรรมของคนทั้งประเทศ”

“การรักษาความยุติธรรมนั้น จะอาศัยเพียงตัวบทกฎหมายเท่านั้น หากเพียงพอไม่ จำเป็นที่ผู้ใช้กฎหมายจะต้องใช้กฎหมายนั้นๆ ให้เป็นธรรมและถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายด้วย ดังนั้น นักกฎหมายซึ่งเป็นผู้ใช้กฎหมายจึงต้องเป็นบุคคลผู้มีคุณธรรม มีความรอบรู้ในด้านกฎหมายและสามารถใช้กฎหมายในทางที่เป็นคุณประโยชน์แก่สังคม และประเทศชาติ บ้านเมืองจึงจะประสบความสำเร็จ”

วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้ประสบภัยจากรถ พุทธศักราช ๒๕๓๕

๑. เพื่อให้ผู้ประสบภัยจากรถทุกคนได้รับการชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ชีวิต และร่างกาย อย่างแน่นอนและรวดเร็ว และได้รับการรักษาพยาบาลเบื้องต้นอย่างทันที่

๒. เป็นหลักประกันแก่สถานพยาบาลทุกแห่งว่าจะได้รับเงินค่ารักษาพยาบาล อย่างแน่นอนและรวดเร็วในการรับรักษาพยาบาลแก่ผู้ประสบภัยจากรถทุกคน

๓. สร้างหลักประกันที่มั่นคงแก่ครอบครัวของผู้ประสบภัยด้วยการให้ธุรกิจประกันภัยรับภาระในการบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประสบภัยและครอบครัวอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุจากรถทั้งยังเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในด้านสวัสดิสงเคราะห์อีกด้วย

ความคุ้มครองของที่ได้รับตามพระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พุทธศักราช ๒๕๓๕

กรมธรรม์ตามพระราชบัญญัตินี้ให้ความคุ้มครองเฉพาะความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัยของบุคคลผู้ได้รับความเสียหายอันเกิดจากอุบัติเหตุจากรถ ซึ่งเรียกว่า “ผู้ประสบภัย”

“ผู้ประสบภัย” หมายถึง ประชาชนทุกคนที่ได้รับความเสียหายอันเกิดจากรถ ไม่ว่าจะเป็นผู้ขับขี่รถ ผู้เอาประกันภัย ผู้โดยสาร คนเดินเท้า คน

ข้ามถนนหรือแม้แต่คนที่กำลังอยู่ในบ้าน ฯลฯ

ความคุ้มครองที่บุคคลดังกล่าวได้รับ ผู้ประสบภัยจะได้รับชดใช้ค่าเสียหายจากบริษัทผู้รับประกันภัยรถยนต์ดังกล่าว ดังนี้

๑. ค่าเสียหายต่อชีวิต ร่างกายหรืออนามัย ตามความเป็นจริงไม่เกินจำนวนเงินความคุ้มครองในกรมธรรม์ (ปัจจุบันกำหนดไว้รวมไม่เกินห้าหมื่นบาทต่อผู้ประสบภัย ๑ คน)

๒. ค่าเสียหายเบื้องต้น จากจำนวนค่าเสียหายตามข้อ ๑. นั้น ส่วนหนึ่งจะเป็นค่าเสียหายเบื้องต้น ที่ผู้ประสบภัยจะได้รับภายใน ๗ วันนับจากวันร้องขอต่อบริษัทประกันภัย โดยไม่ต้องรอการพิสูจน์ ความถูกต้องตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงแยกเป็น

๒.๑ ความเสียหายต่อร่างกาย คือค่ารักษาพยาบาลและค่าใช้จ่ายอันจำเป็นเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

๒.๒ ความเสียหายต่อชีวิต คือค่าปลงศพและค่าใช้จ่ายอันจำเป็นเกี่ยวกับการจัดการศพผู้ประสบภัยซึ่งถึงแก่ความตาย

**ผู้มีหน้าที่ประกันความเสียหายตาม
พระราชบัญญัติคุ้มครอง
ผู้ประสบภัยจากรถ พุทธศักราช ๒๕๓๕**

เจ้าของรถ หรือผู้เช่าซื้อรถ มีหน้าที่ต้องทำประกันภัยเพื่อคุ้มครองความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นจากการใช้รถนั้น โดยทำประกันภัยกับบริษัทรับประกันรถยนต์ทั่วประเทศ ในอัตราค่าเบี้ยประกันภัยเท่ากันทุกแห่ง

รถที่ต้องทำประกันภัยภายใต้พระราชบัญญัตินี้ คือ

- รถยนต์เก๋งนั่งส่วนบุคคล

- รถยนต์โดยสารส่วนบุคคล และรับจ้าง
- รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล และรับจ้าง
- รถยนต์ส่วนบุคคล-หัวรถลากจูง,รถพ่วง
- รถแทรกเตอร์, รถอีแต๋น, รถบดถนน
- รถมอเตอร์ไซด์, หรือรถเครื่อง
- รถสามล้อเครื่อง หรือรถตุ๊กตุ๊ก
- รถที่จดทะเบียนในต่างประเทศ และนำเข้ามาใช้ในประเทศไทย
- รถอื่น ๆ ที่จดทะเบียนกับกรมการขนส่งทางบก

รถที่ได้รับการยกเว้น ได้แก่

- รถสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท
- รถผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และรถสำนักพระราชวัง
- รถราชการส่วนกลาง ส่วนจังหวัด และส่วนท้องถิ่น
- รถทหารตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ทหาร

กองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจากรถ

กองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจากรถ ทำหน้าที่จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ ผู้ประสบภัยหรือทายาท ในกรณีที่รถที่ก่อให้เกิดความเสียหายเป็น

- รถที่ไม่มีประกัน
- รถที่ถูกลักขโมยและเจ้าของได้แจ้งความไว้แล้ว
- รถที่ไม่มีผู้แสดงตนเป็นเจ้าของ หรือชนแล้วหนี
- รถที่ทำประกันภัยไว้แต่ บริษัทประกันภัยไม่จ่าย หรือจ่ายไม่ครบจำนวน
- รถที่ได้รับการยกเว้น

สำหรับหลักฐานประกอบการขอรับค่าเสียหาย เบื้องต้นจากกองทุน
ทดแทนผู้ประสบภัย ประกอบด้วย

- ใบเสร็จรับเงินค่ารักษาหรือหลักฐานการเจ็บนี้
- สำเนาบัตรประจำตัวหรือสำเนาทะเบียนบ้าน
- ใบมรณบัตร (กรณีเสียชีวิต)
- สำเนาบันทึกประจำวันของตำรวจ

ผู้ประสบภัยหรือทายาท สามารถติดต่อสำนักงานกองทุนทดแทน
ผู้ประสบภัยได้ที่

- กรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดทุกจังหวัด
- สำนักงานประกันภัยภูมิภาคจังหวัดเชียงใหม่ สงขลา (หาดใหญ่)

สุราษฎร์ธานี อุบลราชธานี นครราชสีมา ขอนแก่น สุพรรณบุรี ราชบุรี ชลบุรี
สระบุรี นครสวรรค์ และพิษณุโลก

ข้อกำหนดที่ควรทราบ

๑. รถที่จดทะเบียนใหม่ ตั้งแต่วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๓๖ เป็นต้นไป
ต้องทำประกันภัยก่อนยื่นขอจดทะเบียน

๒. รถที่จดทะเบียนไว้ก่อนวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๓๖ (รถเก่า) ต้องทำ
ประกันภัยให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๖ เวลา ๑๖.๓๐ น.

๓. หลังจากวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๖ เจ้าของรถหรือผู้เช่าซื้อรถไม่ทำ
ประกันภัย มีโทษปรับตามกฎหมาย

๔. ผู้ใดนำรถที่ไม่ได้ทำประกันภัยไปใช้มีโทษปรับตามกฎหมาย

๕. บริษัทประกันภัยที่ปฏิเสธการรับประกันภัยรถมีโทษปรับตามกฎหมาย

๖. เจ้าของรถต้องติดเครื่องหมายแสดงว่ามีการประกันไว้ที่รถในที่ที่มองเห็นได้ชัดเจน และต้องส่งคืนเครื่องหมายแก่นายทะเบียน (อธิบดีกรมการประกันภัยหรือผู้ได้รับมอบหมาย) หรือทำลายเครื่องหมายนั้นให้ใช้การต่อไปไม่ได้ เมื่อมีการบอกเลิกประกันภัย

๗. ผู้ประสบภัยที่เป็นผู้ขับขี่และเป็นฝ่ายผิด หรือไม่มีผู้ได้รับผิดชอบกฎหมาย จะได้รับการชดใช้เฉพาะค่าเสียหายเบื้องต้นเท่านั้น

๘. ผู้ประสบภัยที่ยื่นขอรับค่าเสียหายเบื้องต้นโดยทจจริต หรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จ มีโทษทั้งจำทั้งปรับ

๙ ผู้ประสบภัยสามารถเรียกค่าสินไหมทดแทนในส่วนที่เกินกว่าความคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้จากผู้กระทำละเมิดและผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษทางอาญาด้วย

วิธีการขอรับความช่วยเหลือทางกฎหมาย จากสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือ ทางกฎหมายแก่ประชาชน (สคช.)

๑. สถานที่ติดต่อ

๑.๑ กรณีที่ผู้ร้องมีภูมิสำเนาหรือกรณีที่มีข้อพิพาทเกิดขึ้นในพื้นที่ที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลแพ่งใต้ ศาลอาญาใต้ ศาลแขวงดุสิต ศาลแขวงปทุมวัน ศาลแขวงพระนครใต้ ศาลแขวงตลิ่งชัน ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอาญาธนบุรี ให้ยื่นคำร้องขอรับความช่วยเหลือได้ที่กองคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน (สาขาหลักเมือง) ตั้งอยู่บริเวณ ชั้น ๑ สำนักงานอัยการสูงสุด หลังศาลเจ้าพ่อหลักเมือง (สนามหลวง) ถนนหน้าหีบเผยแพร่ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

๑.๒ นอกจากเขตพื้นที่ตามข้อ ๑.๑ ให้ยื่นคำร้องขอรับความช่วยเหลือได้ที่กองช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน ซึ่งตั้งอยู่บริเวณชั้น ๒ สำนักงานอัยการสูงสุด ถนนรัชดาภิเษก แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

๒. เรื่องที่ให้ความช่วยเหลือ

- ๒.๑ ให้คำปรึกษาหารือทางกฎหมาย
- ๒.๒ การจัดทำนิติกรรมและสัญญา
- ๒.๓ การประนอมข้อพิพาท
- ๒.๔ การให้ความช่วยเหลือทางอรรถคดี

๓. เงื่อนไขที่จะให้ความช่วยเหลือ ได้แก่

๓.๑. การขอคำปรึกษาหารือทางกฎหมาย

- (๑) ต้องเป็นการขอปรึกษาในเรื่องที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม
- (๒) ไม่เป็นการเอารัดเอาเปรียบผู้อื่น
- (๓) ไม่ฝ่าฝืนหรือหลีกเลี่ยงกฎหมาย

๓.๒ การขอให้ช่วยเหลือในการทำนิติกรรมและสัญญา

- (๑) ต้องมีฐานะยากจน
- (๒) ไม่ฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมาย
- (๓) เป็นไปตามความประสงค์ของคู่กรณี
- (๔) ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น

๓.๓ การขอประนอมข้อพิพาท

- (๑) ต้องเป็นความยินยอมของคู่กรณีทั้งสองฝ่าย
- (๒) เพื่อยุติข้อพิพาทในทางแพ่งและอาญาโดยเฉพาะในคดีอาญา

ต้องเป็นความผิดอันยอมความได้

- (๓) ต้องเป็นการกระทำโดยเปิดเผยต่อหน้าคู่กรณีทุกฝ่าย

๓.๔ การให้ความช่วยเหลือทางอรรถคดี

- (๑) ต้องมีฐานะยากจน
- (๒) มีหลักฐานเพียงพอว่า ผู้ร้องขอความช่วยเหลือมิได้รับความ

เป็นธรรมสมควรได้รับความช่วยเหลือ

- (๓) คดีอาญา

- เฉพาะความผิดอันยอมความได้ และเป็นคดีที่มีได้มีการร้อง

ทุกข์หรือมอบคดีให้พนักงานสอบสวนดำเนินการ

- (๔) คดีแพ่ง

- ช่วยเหลือได้ทุกกรณี ยกเว้นเข้ากรณีตาม ข้อ ๔ ที่จะกล่าวต่อไป

๔. กรณีที่ไม่อยู่ในเงื่อนไขที่จะขอรับความช่วยเหลือ

- ๔.๑ เรื่องที่รัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี หรือนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล มีมติหรือคำสั่งเด็ดขาดในเรื่องนั้นๆ แล้ว
- ๔.๒ เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ เป็นผู้ช่วยเหลือ และเรื่องอยู่ในระหว่างดำเนินการของหน่วยงานนั้นๆ
- ๔.๓ เรื่องที่อัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือกฎหมายหรือหัวหน้าพนักงานอัยการเคยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่อาจให้ความช่วยเหลือได้ และได้สั่งยุติการช่วยเหลือแล้ว เว้นแต่ในกรณีที่มีพยานหลักฐานใหม่อันจะทำให้ผลการดำเนินการให้ความช่วยเหลือเปลี่ยนแปลงไป
- ๔.๔ เรื่องที่คู่กรณีเคยประนีประนอมยอมความกันโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว เว้นแต่ผู้มีส่วนได้เสียขอให้แก้ไขหรือคัดค้านการประนีประนอมยอมความ โดยมีหลักฐานหรือข้อเท็จจริงเพิ่มเติมปรากฏขึ้นในภายหลัง และการให้ความช่วยเหลือจะไม่เป็นการกระทบกระเทือนสิทธิหรือประโยชน์ของบุคคลภายนอกผู้ทำการโดยสุจริตและเสียค่าตอบแทน
- ๔.๕ เรื่องเกี่ยวกับคดีซึ่งผู้ขอความช่วยเหลือได้เคยว่าจ้างทนายความหรือมีทนายความหรือมีหน่วยงานอื่นใดให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายอยู่แล้ว
- ๔.๖ เรื่องที่เป็นคดีหรือข้อพิพาทอันเกี่ยวกับการดำเนินการหรือการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมาย หรือระเบียบแบบแผน กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่นั้นๆ เว้นแต่ อัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน หรือ

หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาให้รับไว้เป็นเรื่องๆ ไป

๕. ข้อปฏิบัติในการติดต่อ

- ๕.๑ ผู้เสียหายหรือผู้ได้รับความเดือดร้อนต่อไปร้องขอความช่วยเหลือด้วยตนเอง
- ๕.๒ ให้ผู้อื่นไปร้องแทนไม่ได้ เว้นแต่กรณีจำเป็นหรือเร่งด่วน (แต่ต้องจัดให้ผู้ร้องมาร้องให้ถูกต้องในภายหลัง)
- ๕.๓ แจ้งความประสงค์หรือเรื่องที่ขอรับความช่วยเหลือให้ชัดเจน
- ๕.๔ นิติกรหรือนายความอาสา จะเป็นผู้ทำคำร้องขอให้ โดยผู้ร้องต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงให้กระจ่างชัดตามความเป็นจริง
- ๕.๕ ทางสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนจะแจ้งผลการพิจารณาคำร้องให้ทราบตามระเบียบและกฎหมายที่ได้กำหนดไว้

๖. เอกสารที่จำเป็นในการติดต่อ

- ๖.๑ หลักฐานประจำตัว
 - บัตรประชาชน หรือ
 - บัตรประจำตัวข้าราชการ หรือ
 - หลักฐานประจำตัวที่ทางราชการออกให้
- ๖.๒ สำเนาทะเบียนบ้าน
- ๖.๓ เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ขอความช่วยเหลือเท่าที่สามารถรวบรวมได้ เช่น ขอให้ฟ้องหย่า ต้องนำทะเบียนสมรสมาด้วย เป็นต้น

๗. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

- ๗.๑ ค่าความและค่าทนายความไม่ต้องเสีย (ฟรี)
- ๗.๒ ค่าฤชาธรรมเนียมศาลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี เช่น ค่าถ่ายเอกสาร ค่าคู่ความ ค่าพยาน ค่าส่งหมาย เป็นต้น ผู้ร้องต้องเป็นผู้จ่าย

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕

“สิ่งแวดล้อม” หมายความว่า สิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพ และชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น

“มลพิษ” หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย และมลสารอื่น ๆ รวมทั้งกากตะกอน หรือสิ่งตกค้าง จากสิ่งเหล่านั้น ที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิด หรือ อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้และให้หมายความรวมถึง รังสีความร้อน แสง เสียง คลื่น ความสั่นสะเทือน หรือ เหตุรำคาญอื่น ๆ ที่เกิด หรือถูกปล่อยออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย

“มลภาวะ” หมายความว่า สภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือปนเปื้อนโดยมลพิษซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษในดิน

“แหล่งกำเนิดมลพิษ” หมายความว่า ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ สถานที่ประกอบกิจการใดๆ หรือสิ่งอื่นใดซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ

“มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า ค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำ อากาศ เสียง และสภาวะ อื่นๆ ของสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

“ของเสีย” หมายความว่า ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย อากาศเสีย มลสาร หรือวัตถุอันตราย อื่นใด ซึ่งถูกปล่อยทิ้ง หรือมีที่มาจากแหล่งกำเนิด มลพิษ รวมทั้ง กาก ตะกอน หรือตกสิ่งต่างจากสิ่งเหล่านั้น ที่อยู่ในสภาพของ แข็ง ของเหลว หรือก๊าซ

“น้ำเสีย” หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพของเหลว รวมทั้งมลสารที่ปะปนหรือปนเปื้อนอยู่ในของเหลวนั้น

“อากาศเสีย” หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นไอเสีย กลั่นควัน ก๊าซ เขม่า ฝุ่นละออง เถ้าถ่าน หรือมลสารอื่นที่มีสภาพละเอียด บางเบา จนสามารถรวมตัวอยู่ในอากาศได้

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้
(ม.๑๓)

- (๑) เสนอนโยบายและกรรมการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี
- (๒) กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตาม มาตรา ๓๒
- (๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ รัฐมนตรีเสนอตามมาตรา ๓๕
- (๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดตามมาตรา ๓๗
- (๕) เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร และการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ของคณะรัฐมนตรี
- (๖) เสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมต่อคณะรัฐมนตรี

- (๗) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตราย อันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ หรือภาวะมลพิษ ผู้คณะกรรมการควบคุมมลพิษเสนอตามมาตรา ๕๓ (๑)
- (๘) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษ จากแหล่งกำเนิดที่รัฐมนตรีเสนอตามมาตรา ๕๕
- (๙) กำกับดูแลและเร่งรัดให้มีการตราพระราชบัญญัติออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น ประกาศ ระเบียบ และคำสั่งที่จำเป็น เพื่อให้กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม มีความเป็น พ.ร.บ.โดยสมบูรณ์
- (๑๐) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยราชการ หรือรัฐวิสาหกิจใด ผ่าฝืน หรือได้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอันอาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง
- (๑๑) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงาน ระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- (๑๒) กำกับการจัดการและบริหารเงินกองทุน
- (๑๓) เสนอรายการเกี่ยวกับสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศ ต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- (๑๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามบทกำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจ กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องต่อไปนี้

(๑) มาตรฐานคุณภาพน้ำในแม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่ง น้ำสำคัญอื่นๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน โดยจำแนกตามลักษณะการใช้ประโยชน์บริการจากพื้นที่ลุ่มน้ำในแต่ละพื้นที่

(๒) มอบให้คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งรวมทั้งบริการพื้นที่ปากน้ำ

(๓) มาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล

(๔) มาตรฐานระดับและความสิ้นสะท้อนโดยทั่วไป

(๕) มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมอื่นๆ

มลพิษทางอากาศและเสียง

- ยานพาหนะที่จะนำมาใช้จะต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งดำเนินตามที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษ โดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กำหนด (มาตรา ๕๕,๖๔)
- เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ยานพาหนะใดที่ใช้ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมที่กำหนด พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะนั้นโดยเด็ดขาด หรือจนกว่าจะได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษดังกล่าว (มาตรา ๖๕)
- เมื่อเจ้าพนักงานออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะดังกล่าวแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทำเครื่องหมายให้เห็นปรากฏเด่นชัดเป็นตัวอักษรมี ข้อความว่า “ห้ามใช้เด็ดขาด” “หรือห้ามใช้ชั่วคราว” หรือเครื่องหมายอื่นใด ซึ่งเป็นที่รู้และเข้าใจของประชาชนโดยทั่วไปว่ามีความหมายอย่างเดียวกันใช้ ณ ส่วนใด ส่วนหนึ่งของยานพาหนะเห็นด้วย (มาตรา ๖๖)

- พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งให้ยานพาหนะ หรือตารางสอบหรือเข้าไปในยานพาหนะหรือกระทำการใดๆ ที่จำเป็นเพื่อตารางสอบ เครื่องยนต์ และอุปกรณ์ ของยานพาหนะนั้นใด (มาตรา ๖๗)

ความรับผิดทางแพ่ง

- แหล่งกำเนิดมลพิษใดก่อให้เกิด หรือเป็นแหล่งกำเนิดของการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือ สุขภาพ อนามัย หรือเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่น หรือเสียหายประการใด เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นมีเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น การรั่วไหล หรือแพร่กระจายของมลพิษนั้นเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษหรือไม่ก็ตาม (มาตรา ๙๖)

บทกำหนดโทษทางอาญา

- ผู้ใดบุกรุก หรือครอบครองที่ดินของรัฐโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเข้าไปกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการทำลาย ทำให้สูญหายหรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติ หรือศิลปกรรมอันควรแก่การอนุรักษ์หรือก่อให้เกิดมลพิษอันมีผลต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่กำหนดตาม มาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๙๙)
- ผู้ใดแพร่หรือไขข่าวที่ไม่เป็นความจริงเกี่ยวกับอันตรายจากแหล่งกำเนิดมลพิษได้โดยมีเจตนาที่จะทำลายชื่อเสียง หรือความของสาธารณะชลต่อการดำเนินกิจการโดยด้วยกฎหมายของแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ

ไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๐๑)

- หากการแพร่หรือไขข่าว โดยการประกาศโฆษณา หรือออกข่าวทางหนังสือพิมพ์วิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ หรือสื่อมวลชนอย่างอื่น ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๐๑ วรรคสอง)
- เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งใช้ยานพาหนะใด ตามมาตรา ๖๙ ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินห้าพันบาท (มาตรา ๑๐๒)
- ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่สั่งให้ยานพาหนะ เพื่อตรวจสอบ หรือเข้าไปในยานพาหนะหรือ การทำการใด มีจำเป็นเพื่อตรวจสอบ เครื่องยนต์ หรือ อุปกรณ์ของยานพาหนะ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน หนึ่ง เดือน หรือปรับไม่เกิน หนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๐๓)

พ.ร.บ. คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่

พ.ศ. ๒๕๓๕

“เขตปลอดบุหรี่” หมายความว่า บริเวณที่ห้ามมิให้มีการสูบบุหรี่

“เขตสูบบุหรี่” หมายความว่า บริเวณที่ให้มีการสูบบุหรี่ได้

“สถานที่สาธารณะ” หมายความว่า สถานที่หรือยานพาหนะใดๆ ซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข มีอำนาจ (ม.๔)

- (๑) กำหนดชื่อ หรือประเภท ของสถานที่สาธารณะ ที่ให้มีการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่
- (๒) กำหนดส่วนหนึ่งส่วนใด หรือทั้งหมดของสถานที่สาธารณะ ตาม (๑) เป็นเขตสูบบุหรี่หรือ เขตปลอดบุหรี่
- (๓) กำหนดสภาพ ลักษณะ และมาตรฐานของเขตปลอดบุหรี่ และเขตสูบบุหรี่ เกี่ยวกับการระบายควัน อากาศ
- (๔) กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการแสดงเครื่องหมายในเขตสูบบุหรี่ หรือ เขตปลอดบุหรี่

- ห้ามมิให้ผู้ใดสูบบุหรี่ ในเขตปลอดบุหรี่ ผู้ใดฝ่าฝืน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท (ม.๖; ๑๒)

กฎหมายรัฐธรรมนูญ

กฎหมายรัฐธรรมนูญ

ถือเป็นกฎหมายสำคัญ และสูงสุดของประเทศไทยเราในฐานะที่เป็นประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยนั้นเริ่มต้นเมื่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปกพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นต้นมา ซึ่งต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขและประกาศใช้รัฐธรรมนูญ, ธรรมนูญการปกครองประเทศอีกหลายฉบับเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับภาวะการณ์บ้านเมืองที่ผันแปร เปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคสมัย โดยในปัจจุบันใช้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ในการปกครองประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ นั้นได้บัญญัติถึงการปกครองประเทศสิทธิ, อำนาจหน้าที่ ของปวงชนชาวไทย อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร, อำนาจตุลาการ ซึ่งมีสาระสำคัญบางประการที่ประชาชนคนไทยควรรู้เช่น

ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกมิได้มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขโดยทรงใช้อำนาจทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และทางศาล

- ประชาชนชาวไทยไม่ว่าแหล่งกำเนิดหรือศาสนาใดมีความเสมอภาคกันตามกฎหมายบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัตินั้นบังคับไม่ได้

- พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะและทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก

ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะผู้ใดจะละเมิด, ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใด ๆ มิได้

เกี่ยวกับสิทธิ และเสรีภาพของปวงชนชาวไทย เช่น

- บุคคลย่อมมีสิทธิ และเสรีภาพภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ
- มีความเสมอภาคกันในกฎหมายและในทางการเมืองเท่าเทียมกัน
- มีเสรีภาพในการถือศาสนา
- เสรีภาพในการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การที่จะจำกัดเสรีภาพดังกล่าวนี้จะกระทำไม่ได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายเท่านั้น และเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ หรือชื่อเสียงผู้อื่น หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจ หรือสุขภาพของประชาชน
- เสรีภาพในการประกอบวิชาชีพ การเดินทาง การเลือกถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร การสื่อสาร การรวมกันเป็นสมาคมต่าง ๆ การชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ เสรีภาพในการศึกษาอบรม เสรีภาพในเคหสถาน แต่ทั้งนี้ต้องภายใต้เขตกฎหมาย และไม่ขัดกับสิทธิ, เสรีภาพของบุคคลอื่น
- สิทธิ และเสรีภาพในทางกฎหมาย
- เสรีภาพในทางร่างกาย ฉะนั้น การจับกุม คุมขังหรือตรวจค้นตัวบุคคล ต้องทำตามกฎหมายเท่านั้น เฉพาะเท่าที่ตามกฎหมายให้อำนาจไว้เท่านั้น
- ในคดีอาญาให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหา หรือจำเลยไม่มีความผิดตั้งนั้นตราบใดที่ศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาว่าบุคคลใด ความผิดอาญาถือว่าบุคคลนั้นอยู่ในภาวะเป็นผู้บริสุทธิ์อยู่ ย่อมมีสิทธิได้รับการปล่อยชั่วคราว (ประกันตัว) ภายใต้หลักที่มีกฎหมาย

บัญญัติไว้

บุคคลจะไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่จะได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและมีกำหนดโทษการกระทำดังกล่าวไว้ด้วยและโทษอาญาที่จะลงแก่เขาได้นั้น จะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลากระทำความผิดไม่ได้

ในกรณีที่ต้องหา หรือจำเลยในคดีอาญาเป็นผู้ยากไร้ไม่สามารถจัดหาทนายความสำหรับตนเองได้ บุคคลดังกล่าวย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐ ตามหลักเกณฑ์ที่มีกฎหมายบัญญัติไว้

เกี่ยวกับหน้าที่ของปวงชนชาวไทย

- บุคคลมีหน้าที่รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และ การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญ
- บุคคลต้องใช้สิทธิในการเลือกตั้งโดยสุจริต
- ต้องป้องกันประเทศ ต้องศึกษาอบรมตามกฎหมาย
- มีหน้าที่รับราชการทหาร ต้องรักษาทรัพย์สินและสิ่งแวดลอม
- ต้องเสียภาษีอากร
- ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย
- ต้องช่วยเหลือราชการตามกฎหมาย
- ด้วยตามรัฐธรรมนูญนั้นประเทศไทยมีการปกครองแบบประชาธิปไตย อำนาจในการปกครองประเทศที่สำคัญ มี ๑.อำนาจนิติบัญญัติ ๒.อำนาจบริหาร ๓.อำนาจตุลาการ โดยอำนาจ ๓ อำนาจนี้จะทำงานในลักษณะตามอำนาจ และตรวจสอบซึ่งกันและกันไปในตัวเพื่อไม่ให้เกิดเผด็จการทางอำนาจแก่กลุ่มอำนาจใด อำนาจหนึ่งเป็นการเฉพาะ

- อำนาจอธิปไตยบัญญัติ ประกอบด้วย รัฐสภา
- รัฐสภา ประกอบด้วย ๑. วุฒิสภา โดยการแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ (จำนวน ๒๗๐ คน) ๒. สภาผู้แทนราษฎร โดยการเลือกตั้งทางตรง จากราษฎรทั่วประเทศ ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด
- ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา โดยมีประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา
- สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วย สมาชิก จำนวน ๓๖๐ คน ซึ่งได้จากราษฎรเลือกตั้ง ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๐๐
- ราษฎรคนหนึ่งมีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งได้เท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น
- การเลือกตั้งให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ
- คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
 ๑. มีสัญชาติไทย แต่บุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี
 ๒. มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี บริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง และ
 ๓. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้ง
- บุคคลผู้มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้งเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง
 ๑. วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
 ๒. เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
 ๓. ต้องคุมขังอยู่โดยหมายศาล
 ๔. อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยคำพิพากษา

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

๑. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทย ซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าว ต้องมีคุณสมบัติตามกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อีกด้วย

๒. มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปี บริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง

๓. เป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ส่งเสริมสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๖ หรือพรรคการเมือง ตามมาตรา ๑๑๕ วรรค ๒ พรรคการเมืองใด พรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียว และต้อง

๔. มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

ก. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

ข. เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นในจังหวัดนั้น

ค. เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง

ง. เคยศึกษาเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๒ ปี การศึกษาในสถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง

- บุคคลผู้มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

๑. ทิดยาเสพติดให้โทษ

๒. เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้ฟื้นคดี

๓. เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๔ (๑) (๒) (๔)

๔. เป็นบุคคลหูหนวก และเป็นใบ้

๕. ต้องคำพิพากษาให้จำคุก และถูกคุมขังอยู่โดยหมายศาล

๖. เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่ ๒ ปีขึ้นไปโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึง ๕ ปีในวันเลือกตั้งเว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำ

โดยประมาท

๗. เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่าทุจริตต่อหน้าที่
 ๘. เคยต้องคำพิพากษา หรือคำสั่งศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
 ๙. เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ นอกจากข้าราชการการเมือง
 ๑๐. เป็นพนักงานหรือลูกจ้างหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของข้าราชการส่วนท้องถิ่น
 ๑๑. เคยถูกวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรมีมติให้พ้นจากสมาชิกตามมาตรา ๙๒
 ๑๒. เคยถูกหรือถูกคณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามมาตรา ๙๑ ให้พ้นจากสมาชิกภาพ เพราะมีกรณีปรากฏหลักฐานน่าเชื่อว่าเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยใช้อำมิสสินจ้างไม่ว่าโดยวิธีใดเพื่อให้ตนได้รับเลือกตั้งอายุของสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดเวลา คราวละ ๔ ปีนับแต่วันเลือกตั้ง
- พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นกฎหมายที่กำหนดระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการเลือกตั้งไว้ถึงวิธีปฏิบัติ และข้อห้าม โดยมีกำหนดไว้เป็นโทษอาญาด้วย เช่น
- นายจ้างทั้งปวงต้องให้ความสะดวกพอสมควรแก่ลูกจ้างในวันที่จะใช้สิทธิเลือกตั้ง และสมัครรับเลือกตั้ง

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจด้วยโดยอนุโลม ซึ่งได้กำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนต้องระวาง

โทษ จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท

- นับตั้งแต่วันที่ ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงวันเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณา ไม่ว่าจะโดยวิธีใด อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง หรือทำด้วยประการใดอันเป็นการรบกวนหรือเป็นอุปสรรคแก่การเลือกตั้ง สำหรับผู้ฝ่าฝืน มีโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

- นับตั้งแต่วันที่ ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงวันเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้ใดขาย จำหน่าย แจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิดในเขตเลือกตั้ง ผู้ฝ่าฝืน มีโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

- เมื่อได้มีประกาศพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดจนถึงวันเลือกตั้งห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใด กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น หรืองดเว้นมิให้ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใด ๆ ด้วยวิธีการดังนี้

๑. จัดทำ ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

๒. ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินอื่น ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมแก่สมาคม มูลนิธิ วัด สถานศึกษา หรือสถานสงเคราะห์อื่นใด

๓. ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพ และการรื่นเริงต่าง ๆ

๔. เลี้ยงหรือจัดเลี้ยงผู้ใด

ซึ่งผู้ฝ่าฝืนมีโทษตามกฎหมายต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑-๑๐ ปี และปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนด ๑๐ ปี

พิมพ์ที่ กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอยู่ทองใน
เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๒๔๔๑๒๖๐-๑

มีปัญหาทางกฎหมาย ปรึกษา...สคช.

สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมาย
แก่ประชาชน (สคช.) สำนักงานอัยการสูงสุด
โทร. ๒๒๓-๒๙๔๔, ๒๒๒-๘๑๒๑, ต่อ ๒๙๕

หรือ

สำนักงานอัยการจังหวัดทั่วราชอาณาจักร